

PIESĂ DUPĂ CERVANTES
ÎN PATRU ACTE ȘI NOVĂ TABLOURI

Personajele:

ALONSO QUIJANO, tot el DON QUIJOTE DE LA

ANTONIA – nepoata lui

CHBLĂEEASA lui Don Quijote

SANCHO PANZA – scutierul lui Don Quijote

PERO PEREZ – preotul satului, licențiat

NICOLĂS – bărbierul satului

ALDONZA LORENZO – țărancă

ȘANSON CARRASCO – bacalaureat

PALOMEQUE STÂNGACIUL – hangiu

MARITORNES – slujnică la han

CATIRGIUL

TENORIO HERNÁNDEZ

PEDRO MARTÂNEZ

SLUGA LUI MARTINEZ

UN ARGAT de la han

DUCELE

DUCESA

DUHOVNICUL DUCELUI

MAJORDOMUL DUCELUI

DOCTORUL AGUERO

DUCNA RODRÂGUEZ

PAJUL DUCELUI

PORCARUL

O FEMEIE

PRIMUL BĂTRÂN ȘI AL DOILEA BĂTRÂN, PRIMUL SLUJITOR ȘI
AL DOILEA SLUJITOR, PRIMUL CĂLUGĂR ȘI AL DOILEA CĂLUGĂR,
HERGHELEGII, SUITA DUCELUI

călători poposiți la hanul lui Palomeque

Acțiunea se petrece în Spania în ultimii ani ai secolului al
XVI-lea.

Actul întâi

TABLOUL ÎNTÂI

NICOLĂS

DON

DON

don
QUIJOTE NICOLÁS QUIJOTE
NICOLÁS QUIJOTE

Un amurg de vară. Cui tea casei lui Don Quijote; grajdul, fântâna, o bancă și două porți: una, în planul din fund, se deschide spre drum, cealaltă, mai într-o parte, spre sat. În afară de acestea – interiorul casei lui Don Quijote. În camera lui Don Quijote, un pat mare cu baldachin, o masă, o armură veche de cavaler și o mulțime de cărți.

(*apare în curie, cu ustensilele de bărbier în mâini*): Seniora chelăre. așa! Nu-i aici? (*Urcă în casă, bale. la ușă.*) Senior Quijano, pot să intru? Senior Quijanol. Se pare că nu-i nimeni. (*Intră în camera lui Don Quijote.*) Seniora nepoată! Unde-o* fi dispărut cu toții? Și câr. d te gândești că mi-a zis să vin să-l tund! Ei, asta e, o să stau să-l aștept, că tot n-am unde să mă grăbesc. (*Tune li-henașul de bărbierit pe masă. Atenția îi e atrasă de armura de cavaler.*) Ia te uită ce chestie! De unde le-o mai fi luat și pe astea? A, știu, platoșa a scos-o din pod. Aiurit mai e! (*Se așază. ia de pe masă o carte, citește.*) O-glin-da ca-\a-le-ri-ei... Hm... În ce hal poate să-i iubească pe caAalerii ăștia, e absolut de neînțeles. (*din spatele scenei*): Bernardo del Carpio, Bernardo del Carpio!

Să fie vocea lui? Da, a lui e. Vine. (*Se apleacă pe fereastră.*)

(*în spatels scenei*): Marele Bernardo del Carpio l-a sugrumat la Roncesvalles pe don Roldân cel Fermecat.

(*în geam*): Ce tot îndrugă?

(*apare prin poarta din fund cu o carte într-o mină și cu sabia în cealaltă*): Ah cât aş doii eu, Don Quijote de la Mancha, drept pedeapsă pentru

NICOLÁS DON QUIJOTE
NICOLÁS DON QUIJOTE
...NICOLÁS
DON QUIJOTE
NICOLÁS
DON QUIJOTE
A NICOLÁS DON QUIJOTE
S I. NICOLÁS
DON QUIJOTE NICOLÁS
DON QUIJOTE NICOLÁS
DON QUIJOTE NICOLÁS

I – păcatele mele sau ca o răsplată pentru binele pe care l-am săvârșit în viață să-mi fie dat în sfârșit să-l întâlnesc pe cel ce-l caut! Ah!...

Care Don Quijote? E-hei, se pare că nu-i a bine ce se întâmplă cu el.

Da, de-ar fi să mă întâlnesc cu dușmanul meu – uriașul Brandabarbarân în piele de șarpe...

Brandabar... Să fi înnebunit de-a binelea hidalgo-ul nostru?

...aș urma exemplul lui Bernardo. Ridicându-l pe uriaș, l-aș sugruma în aer! (*Aninând cartea, începe să taie aerul cu sabia.*)

Dumnezeule mare!

Don Quijote urcă în casă, Nicolas se ascunde după armură.

E cineva aici? Cine e?

Eu sunt, dragă senior Quijano, eu sunt...

A, deci soarta mă răsplătește în sfârșit scoțându-mi-te în cale, dușmanul meu de moarte! Dar ieși odată de acolo, degeaba te ascunzi în umbră!

Pentru numele lui Dumnezeu, senior Quijano, ce tot spuneți? Dușman vă sunt eu?

Nu te preface, farmecele tale n-au putere asupra mea! Te-am recunoscut, ești vicleanul vrăjitor

Freston!

Senior Alonso, veniți-vă în fire, vă implor! Priviți-mă cu atenție, nu sunt vrăjitor, sunt bărbier, sunt fidelul dumneavoastră prieten, cumătrul Nicolas!

Minți!

Doamne ferește!...

Vino să te lupți cu mine!

Vai de capul meu, nici n-ascultă ce spune! Senior

Alonso, veniți-vă în fire! Aveți în față un suflet de creștin și câtuși de puțin un vrăjitor! Lăsați spada aceea îngrozitoare, senior!

Ia-ți armele și ieși la luptă!

Îngerul meu păzitor, ajută-mă!... (*Sare pe geam și fuge prin poarta laterală.*)

Don Quijote se liniștește, se așază, deschide o carte. Prin spatele gardului a trecut cineva, răsună niște strune și °

voce de bas greoi:

Frumusețea-li lucitoare întrecu și mândrul soare!

Ah, seniora, unde ești? Oare nu mă mai iubești?

ALDONZA

DON QUIJOTE

ALDONZA

DON QUIJOTE ALDONZA

DON

ALDONZA DON QUIJOTE

ALDONZA DON QUIJOTE

ALDONZA

DON QUIJOTE

ALDONZA

DON QUIJOTE

(intră în curte cu un coș în mână): Seniora chelăreasă, hei, seniora chelăreasă!... A cui e vocea asta? Oare sunt din nou ispitit de vrăjitor?... Ea e!

Seniora chelăreasă, sunteți pe-aici? *(Lasă coșul jos, urcă scările spre casă, bate la ușă.)* Oare ea e cea care bate? Nu, nu, e inima mea!*(intră)*: Scuzați-mă preastimate senior, nu știam că sunteți aici. Eu sunt Aldonza Lorenzo. Chelăreasă dumneavoastră nu-i acasă? Am adus niște carne de porc sărată; am lăsat-o jos, în bucătărie. Ați venit la timp, seniora. Tocmai mă pregăteam să pornesc la drum în căutarea uriașului Cara-culiambro, stăpâniterul insulei Mamendrania. Când am să-l înving îl voi trimite la dumneavoastră să vă cadă-n genunchi și să fie gata să vă-ndeplinească orice poruncă. Doamne ferește! Ce tot spuneți, domnule! Vreau să vă povestescă despre lupta sa cu Don Quijote de La Mancha... Aflați, făptură crudă, că acest Don Quijote se află în fața dumneavoastră! Senior Quijano, de ce ați îngenuncheat?! Eu nici că mai știu ce să fac...

Vă va povesti Caraculiambro cum s-au petrecut lucrurile. Dar iată cum a fost... *(Ia cartea și începe să citească.)* „De-abia apucase Apollo cel rumen în obraji să-și răsfire pe pământ mătasea părului său auriu, iar Aurora cea cu jilț de aur să se scoale din așternutul de puf al gelosului ei soț...” Terminați, senior, vă rog mult de tot! Chiar dacă nu-s decât o fată simplă, nu-mi stă bine să ascult asemenea vorbe...

(citește): „În acest timp don Belianis încăleca pe calul său și o porni la drum...” *(Își ia spada. Dau o fugă să-i spun chelăresei...)* *(Dispare pe nesimțite.)*

Înlocuiesc numele de Belianis cu numele lui Don Quijote... Don

Quijote a pornit în întâmpinarea primejdiilor și a chiiurilor stăpânt numai și numai de imaginea dumneavoastră, stăpâna mea, o, Dulcinea del Toboso! *(Se uită în jur.)* A dispărut! Se stinse raza schvteietoare! Să mă fi vizitat o nălucă? De ce m-ai părăsit după ce mi-ai dat

— La Cervantes – Malindrania (n.t.).

*moio & e: atâtea dulci speranțe? Cine te-a răpit? ittiadin nou singur, și umbre fermecate și sumbre mg și Sihqiit ison. r înconjoară. Afară! Nu nu tem de voi! (Străpunge f – \t *, aerul cu spada, apoi se liniștește, își ia cartea, se*

„” iKlj! I’J așază, citește, mormăie ceva.)

(\t f. Asfințit. De după gard se aude un fluierat ușor și misterios ... –”, 4,! l „v Deasupra gardului apare capul lui Sancho Panza... „f care mai fluieră o dată. Apoi capul său dispăre. Sancho

„Intră în curte rhirtnr? Jo „x-x< – „ – – **

SUH8 – rf wi: i!

)? Oi:

ah – SANCHO fi IQUIJOTE îl

SANCHO

bbk: quijote noii ib M

fg fi; t SANCHO

JBON QUIJOTE

— SANCHO GN QUIJOTE

SANCHO

„(quijote

SANCHO DON QUIJOTE

Intră în curte, ducând de căpăstru măgarul său cenușiu încărcat cu burdufuri și samare, se uită neliniștit în jur urcă scările și intră în camera lui Don Quijote, după ce mai fluieră o dată. Domnule...

A! Iar ai apărut, vrăjitor neostenit? De data asta n-ai să mai scapi atât de ușor! Predă-te! *(în genunchi)*: Mă predau.

(proptindu-și vârful spadei de fruntea lui Sancho): Iată că ai ajuns în sfârșit în puterea mea, vrăjitor odios!

Senior! Frecați-vă bine ochii, înainte de a-i scoate pe ai mei! Mă predau, de două, de trei ori mă predau. Mă predau definitiv, pentru totdeauna și fără posibilitate de întoarcere. Dar priviți, odată cu atenție la păcătosul de mine! Ei, fir-ar să fie, ce vrăjitor sunt eu? Sunt Sancho Panza! Ce se întâmplă? Această vece îmi este cunoscută. Nu minți? Într-adevăr, tu ești, prietene! Păi cum, senior, sigur că eu sunt! Și de ce

n-ai dat semnalul pe care-l stabilisem? Am făcut de trei ori semnalul, domnule, dar blestematul ăla de vrăjitor v-a astupat urechile. Zău c-am fluierat, domnule! Îți dai seama c-ai fost la un pas de moarte? Te-ai gândit foarte bine să te predai. Sancho, ai procedat ca un înțelept care știe că în situațiile extreme până și cei mai curajoși se păstrează pentru ocazii mai bune.

Am înțeles că trebuie să mă predau de îndată ce ați început să-mi vârâți spada în ochi, fir-ar ea să fie de spadă!

Ai dreptate. Dar ia spune-mi, prietene, ai citit tu despre vreun cavaler mai cutezător decât mine?

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO

Nu domnule, niciodată, fiindcă nu știu nici să citesc și nici să scriu.

Bine, hai stai jos, să hotărâm acum definitiv toate cele, până nu-i nimeni acasă. Prin urmare, primești propunerea mea de a-mi deveni scutier și de a mă însoți în peregrinările mele prin lume? Primesc, senior, fiindcă sper să vă țineți promisiunea de a mă face guvernatorul insulei pe care aveți de gând s-o cuceriti.

Niciodată să nu te îndoiești de spusele unui cavaler. Pentru slujba lor devotată, unii scutieri, au ajuns stăpânitori ai unor întregi împărății. Și eu sper să cuceresc cât de curând o asemenea împărăție. Dar întrucât eu n-am nevoie de ea, ți-o voi dărui ție, vei deveni rege, Sancho. Hm... Asta trebuie bine chibzuit...

Ce te neliniștește?

Soția mea. Juana Teresa. Mă tem, Înălțimea Voastră, că nu-i va veni prea bine coroana regească. Las să rămână mai bine o simplă soție de guvernator și să dea Domnul să se descurce și cu atât.

Să te încrezi întotdeauna în voia destinului.

Sancho, și nu te înjosi niciodată, dorindu-ți ceva mai prejos de ceea ce meriți.

E totuși mai bine să nu mă faceți rege, în schimb, sunt de acord să fiu guvernator.

Minunat. Acum că ne-am înțeles și nu-i nimeni acasă, e tocmai momentul să plecăm în taină.

Asta așa e, domnule, fiindcă știți, chelăreasa dumneavoastră... sincer vorbind, e o femeie de...

mă tem de ea ca de foc!

Dă-mi o mână de ajutor să-mi pun armura. *Sancho îi ajută pe Don Quijote să-și pună armura.*

Iată ce coif mi-am meșterit cu mâna mea!

Mă întreb totuși, domnule, dacă o fi destul de rezistent?

Ah, necredinciosule! Hai să-l încercăm. Puneți-l tu, iar eu te voi izbi cât pot de tare și ai să vezi cât e de rezistent.

Am înțeles, Înălțimea Voastră (*își pune coiful.*

Don Quijote își ia spada.) Stați, domnule, simt că m-au cuprins deodată niște presimțiri rele.

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

Haideți, mai bine, să-l încercăm punându-l pe masă. (*Pune coiful pe masă.*)

Lașitatea ta mă face să râd. Privește! (*Lovește coiful cu spada și acesta se face țandări.*)

Îți mulțumesc, Doamne, că n-avea capul meu în el!

Ah, ah, nenorocirea asta e ireparabilă! Fără coif nu pot pleca la drum.

Senior, e mai bine să pornești la drum fără coif decât cu unul ca acesta.

Și acum ce ne facem? Ah, sunt nemângâiat... Ah, Sancho, privește! (*Arată spre lighenașul bărbierului.*) Nu degeaba se spune că

atunci când soarta îi închide omului o ușă, numaidecât i se deschide o alta. O ce fericire! Fricosul de Freston, în fuga Lui grăbită, și-a uitat coiful! Senior, e un lighean de bărbierit, să nu-mi spuneți pe nume dacă nu-i așa!

Vrăjitoria ți-a pus un văl pe ochi. Privește și te convinge! (*își pune ligheanul pe cap.*) Este coiful împăratului sarazinilor, Mambrino. Leit un lighean de bărbierit. Orbule!

Cum ziceți dumneavoastră, Înălțimea Voastră. Ei, iată că totul e gata. În fața ta nu se mai află liniștitul hidalgo Alonso Quijano, poreclit Cel Bun! îmi iau un nou nume – Don Quijote de La Manchal Am înțeles, domnule!

Și cum un cavaler fără o doamnă a inimii se asemuiește unui copac fără frunziș, mi-o aleg ca doamnă pe cea mai minunată dintre femeile acestei lumi – prințesa Dulcinea din Toboso. Presupun că tu o știi sub numele de Aldonza Lorenzo.

Cum să n-o știu, senior! Numai că degeaba-i spuneți prințesă, nu-i decât o simplă țărancă. Foarte drăguță fată, senior, și atât de zdravănă în cât e o plăcere s-o privești. E în stare dintr-o singură smucitură, să scoată de barbă din noroi orice cavaler!

Sfârșește odată, palavragiu nesuferit! Fie ca în ochii tăi Dulcinea să rămână o simplă țărancă și nu o nobilă doamnă. Important e că pentru mine ea e mai pură, mai bună și mai minunată decât

SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

N QUIJOTE

toate prințesele. Ah, Sancho, o iubesc, și asta ajunge pentru ca ea s-o eclipseze pe Diana! O iubesc și asta înseamnă că în ochii mei e albă ca fulgii de nea, că fruntea ei e precum Câmpiile Elisee, iar sprâncenele – precum curcubeiele cerului! O, scutier mărginit! Poetul și cavalerul nu Gintă făptura din carne și oase, ci pe cea creată de neobosita lor fantezie! O iubesc așa cum mi-a apărut ea în vise! Eu iubesc, Sancho, idealul meu! M-ai înțeles? Hai, spune, m-ai înțeles în sfârșit? Sau nu cunoști cuvântul „ideal”? Cuvântul e drept că nu-l știu, dar v-am înțeles, senior. Văd și eu acum că dumneavoastră aveți dreptate, iar eu nu-s decât un măgar. Da, aveți dreptate, cavalerie al tristei figuri! Cum?

Cum ai spus?

Cavaler al tristei figuri am spus, nu vă mâniați pe mine, domnule. De ce ai rostit aceste cuvinte? Vă priveam în lumina lunii, și aveți o față atât de îndurerată cum nu mi s-a mai întâmplat să văd. Poate fiindcă sunteți secătuit de lupte, sau fiindcă vă lipsesc niște dinți în dreapta și în față. Cine vi i-a scos domnule?

Asta nu are importanță! Interesant e faptul că o boare de înțelepciune ți-a pus în gură aceste cuvinte. Și află că din acest moment așa mă voi numi, iar pe scutul meu voi porunci să fie gravată o față tristă.

De ce să cheltuiți bani pentru așa ceva, senior? Nu trebuie decât să vă descoperiți chipul și oricine își va da pe loc seama cine se află în fața lui...

Ca să vezi! Sub înfățișarea ta, destul de obtuză, se ascunde un spirit destul de caustic! Ei fie, voi rămâne cavaler al Tristei Figuri – primesc cu mândrie acest nume – dar acest trist cavaler s-a născut pentru a preschimba acest nefericit secol de fier într-un secol de aur! Sunt acela căruia îi sunt sortite pericole și nenorociri, dar și mari fapte de vitejie! Să pornim deci, Sancho, să-i trezim la viață pe glorioșii cavaleri ai Mesei Rotunde! Vom zbura prin lume ca să răzbunăm nedreptățile pe care cei puternici și răi le fac celor neajutorați și slabi, să ne luptăm pentru cinstea batjocorită, ca să-i redăm lumii ceea ce a pierdut odată și pentru totdeauna – dreptatea! Ah, senior-cavaler, bine ar fi să se împlinească toate astea! Numai că prea am auzit des de oameni care au pornit să tundă oile și s-au întors ei tunși chilug.

Nu, degeaba vrei să-mi îndoiești inima cu zicalele tale... Nu vreau să fiu chinuit de nehotărâre! Să ne grăbim, Sancho, până nu s-au întors ai casei.

les în curte.

Acum îmi vei vedea calul, nu-i cu nimic mai prejos de Bucifal, pe care călărea Alexandru Macedon. *(Deschide ușa grajdului.)* I-am dat numele de Rocinante.

(după ce l-a studiat pe Rocinante): Și cine spuneți că era acel Macedon, domnule? Îți voi povesti despre el pe drum. Să ne grăbim. Dar ia să vedem, tu pe ce vei călători? Pe măgărușul meu, domnule. De... N-am prea citit despre scutieri care să călătorească pe măgari...

Un măgăruș foarte bun și rezistent, domnule... Ei asta e, haidem! Adio cătun natal, liniștit și pașnic, adio! Înainte, Sancho, luna ne

luminează calea, și spre dimineață vom fi ajuns departe, departe.
Înainte! Înainte! Ciuș!...

les amândoi.

TABLOUL AL DOILEA

Dimineață de vară. O răscruce de drumuri. De o parte – p-m dure, de cealaltă – câmpie. Se vede aripa unei mori de vânt. Intră călare Don Quijote și Sancho. Se opresc.

Iată că am și ajuns la răscruce, Sancho. Sunt convins că aici vom sorbi în voie din iezerul aventurilor. *(Privește în depărtare.)*

Sancho descăleca de pe măgar și îl priponește ceva moț departe de drum.

Soarta are să ne fie binevoitoare. Privește, privește într-acolo, Sancho! Nu văd nimica, senior.

Doar n-ai orbit? Cum de nu te cuprinde uimirea? Avem în fața noastră un șir de giganți cu mâini lungi și costelive!

Doamne ferește, senior, păi astea nu-s decât niște mori de vânt!

Cât de puțin te pricepi la aventurile cavalerești? Sunt niște vrăjitori uriași și răi; voi intra neîntârziat în luptă cu ei. Voi șterge de pe fața pământului acest soi rău!

Morile încep să-și miște aripile.

N-ați reuși să mă speriați nici de-ați avea mai multe mâini decât uriașul Briareu! Nu fugiți, creaturi scârnavе! Un singur cavaler vă ține piept dar e unul care face cât voi toți laolaltă! Veniți-vă în fire, domnule, ce aveți de gând să faceți?

A, te-a cuprins frica! N-ai decât să rămâi aici, sub pomi și să-ți spui rugăciunile! Înainte în numele minunatei și nemiloasei seducătoare a inimii mele. Dulcinea! *(Dă pinteni lui Rocinante și pleacă.)*

Senior, opriți-vă! Încetro, senior? *(Se lasă în genunchi.)* Dumnezeule mare, ce face stăpânul ăsta al meu? O ceruri, s-a repezit cu sulița la o aripă! Senior! Stați! Păi sigur, îl târăște după ea L-a înșfăcat!... Doamne, fie-ți milă de noi păcătoșii!

În spatele scenei se aude o bufnitură grea. În scenă se rostogolește lighenașul de bărbierit, cad bucăți de suliță, iar apoi se prăbușește Don Quijote și rămâne nemișcat.

Eram sigur!... Fie-i țărâna ușoară! Ce repede s-au terminat aventurile noastre! Ah, când te gândești cum am pornit noi de aseară la drum „vii și teferi, plini de speranțe, și iată că nici n-am apucat să

ascult până la capăt povestea minunatului cal al lui Alexandru Macedon, că respectabilul meu stăpân a și zburat cu coastele rupte spre lumea cealaltă! Of, el, of! (*Scoate de pe măgar un burduf*)

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

SANGHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

de vin, se așază lângă Don Quijote și începe să bea.) Cum o să-l mai aduc acasă acum? Va trebui să-l pun de-a curmezișul șoii... Dar de-a curmezișul cărei șei? (*Privește în depărtare.*) Sărmanul zile nemișcat ca un sac cu orz. Va trebui să-l pun pe măgar. O, bietul meu prieten, n-ai purtat încă niciodată o povară atât de tristă. *Don Quijote geme.*

Cine geme? Stăpânul meu nu mai poate să geamă e mort. Să fi gemut chiar eu, de durere? (*Bea vin.*)

(*stins*): Sancho...

Ce-mi aud urechile? Sunteți viu, senior? Dacă dau glas înseamnă că sunt viu. Binecuvântate fie cerurile, senior! Și eu care mă pregăteam să vă pun pe cenușiul meu, și să vă duc până-n sat, unde ziceam să vă înmormântează cu toată cinstea cuvenită. Am suferit cumplit, senior, la gândul că va trebui să dau ochii cu chelăreasa. Luați o gură. Of stăpâne, stăpâne, v-am prevenit doar că sunt mori de vânt! Să nu discuți niciodată despre lucruri pe care nu le poți înțelege, Sancho, și află că și de acum încolo ne pândesc de pretutindeni vrăji și preschimbări miraculoase. Același înțelept blestemat, Freston cel urât de mine, i-a transformat pe loc în mori de vânt pe toți uriașii, pentru a-mi răpi dulceața victoriei, în momentul în care mi-ara înfipt sulița în mina primului dintre ei. Freston, Freston! Cât timp mă va mai urmări ura și invidia ta?... Adu-mi degrabă calul. Nici chiar Freston însuși n-ar putea s-o facă, senior. Sărmanul animal zace nemișcat. Cel mai bine ar fi să-l lăsăm să se odihnească și dacă soarta va voi, se va scula el singur, iar dacă nu – grija noastră pentru el va consta doar în a-i scoate bătrâna piele și a o vinde la primul târg. Of, domnule! Dă-mi sulița.

Sulița asta nu mai servește la nimic, înălțime» voastră, (*îi dă lui Don Quijote rămășițele suliței*) Ah, asta-i o pierdere serioasă! Ce poate face u „cavaler fără suliță? Dar nu merită să ne întrist & B” Probabil că

vei fi citit și tu...

SANCHO DON QUIJOTE
SANCHO DON QUIJOTE
SANCHO DON QUIJOTE
SANCHO
DOX QUIJOTE
SANCHO DON QUIJOTE

— SANCHO
DON QUIJOTE
SANCHO °ON QUIJOTE
SANCHO

Ah, domnule, doar v-am mai spus!...

A, da, n-aveai cum să citești.

Nu, domnule, n-aveam cum.

Atunci îți spun eu că bravul cavaler Don Diego

Pérez de Vargas, când și-a pierdut armele în luptă, a rupt o cracă uriașă dintr-un stejar și în aceeași zi a doborât cu ea atât de mulți mauri, încât aceștia zăceau precum o stivi de lemne din spatele curții.

Și cum spuneți că-l chema, senior?

Don Diego Pérez de Vargas. Adu-mi o cracă mai greușoară, Sancho.

Am înțeles, senior. *(Pleacă și se întoarce cu o cracă uriașă și îi potrivește într-un capăt vârful sulitei.)* Pofțiți noua dumneavoastră sulită. Vă doresc să răpuneți cu ea tot atâția mauri câți a răpus și... Of, uite că mi-a zburat din minte, și ce nume frumos era!

Don Diego Pérez de Vargas. Dar nu-i el singurul care i-a bătut pe mauri. Viteazul Rodrigo de

Narvâez, alcadele cetății Antequera, l-a luat prizonier pe seniorul maur Abindarrâez chiar în clipa când acela slobozea înfricoșătorul său strigăt de luptă: „Lelilies!”

V-a strâmbat de tot, domnule!

Da, prietene, o durere îngrozitoare mă chinuie și dacă nu mă plâng de ea e numai și numai fiindcă le e interzis cavalerilor s-o facă.

Păi dacă-i interzis n-aveți încotro, tăceți. Cât despre mine țin să vă spun, domnule, că voi geme și mă voi vait a cumplit dacă va fi să mi se întâmple ceva asemănător cu ceea ce vi s-a întâmplat domniei voastre. Sau poate că interdicția de a te plânge îi privește și pe scutieri?

Nu, în statutul ordinului, în această problemă nu e spus niciun cuvânt despre scutieri.

Asta mă bucură foarte mult.

Ia stai, ia stai! Văd cum se ridică praful de pe drum. Da, această răscruce e de neînlocuit pentru aventuri. Dar Sancho, trebuie să te previn că nu trebuie să te lași dus de avântul tău și, oricât de mare ar fi pericolul care mă paște, n-ai voie să pui mâna pe spadă, decât în cazul în care mă vor ataca oameni din starea ta.

Nu va fi nevoie să rptetați de două ori această poruncă, domnule.

DON QUIJOTE Privește într-acolo! Eram sigur. Vezi, se apropie două siluete negre în măști, iar după ele, în depărtare, vine o caleașca. Totu-i clar: ăștia doi sunt și; vrăjitori, iar în caleașca se află prințesa pe care

*" au răpit-o!

J, SANCHO V-aș sfătui să mai chibzuiți, senior. Ția doi sunt

*. niște călugări, în urma lor vin slugile și nu văd

— Niciun fel de vrăjitori!

DON QUIJOTE Ești miop, sau poate chiar orb!

ce) «! s SANCHO Senior, treaba asta va fi mai ceva decât cea cu morile d (vânt!

DON> QUIJOTE Nu mă stingheri! Treaba ta e să urmărești lupta ftv".

ți-a ngh! Treaba ta e să urmărești lup iar apoi să pui mina pe prada cea bogată care aparține.

Apar doi călugări. Stați, diavoli negri!

Sancho se ascunde după un copac.

Întjppia b i ai îjiirh x of Stați, pretind să-i redați libertatea doamnei din î? 5: ...jj – Hi caleașca! Sărmana de ea, ați luat-o prizonieră prin înșelăciune! PRIMUL CĂLUGĂR

În:), i; II Ce s-a întâmplat? Nu înțelegem nimic, domnule!

jâobpif r u,; se doamnă? Suntem niște benedictini pașnici, mergem în drumul nostru și n-avem legătură cu; 3, „j; nicio caleașca... de altfel a și cotit-o pe o cu totul

„Altă cale.

DON QUIJOTE N-am să cred eu vorbele voastre mincinoase!

PRIMUL CĂLUGĂR

Domnule, sunteți prizonierul unei ciudate neînțelegeri...

DON QUIJOTE Gura! <1 «N

SANCHO (*de după copac*): Gura! 4

DON QUIJOTE Veți cunoaște acum, mișeilor, puterea spadei mele! (*își scoate spada.*)

PRIMUL CĂLUGĂR

Ajutor! Slujitori! Ajutor! Ne-au atacat tâlharii! (*Fuge.*)

AL DOILEA CĂLUGĂR Ajutor!

DON QUIJOTE (*urmărindu-l pe primul călugăr*): Oprește-te, făptură mârșavă! Ești al meu, te-am învins!

SANCHO (*fluieră asurzitor, sare de după copac, se aruncă asupra celui de-al Doilea călugăr*): Lelilies! Te-am învins, ești al meu! AL DOILEA CĂLUGĂR

(*căzând în genunchi*): O ceruri, salvați-mă! SANCHO Jos Țoalele, blestemate Pere/, de Vargas! (*îi smulge călugărului pălăria și masca.*) AL DOILEA CĂLUGĂR

Luați tot ce vreți, dar lăsați-ne viața! (*îi dă lui Sancho hainele sale.*)

În această clipă intră în fugă cei ci o i slujitori.

Apărați-mă! (*Fuge.*) PRIMUL SLUJITOR

Ce faci, tâlhar nemernic, chiar așa, la drumul mare? AL DOILEA SLUJITOR

Prădați, ai?! SANCHO Hai-hai, ia lăsați-mă în pace, oameni buni, pe voi ce vă privește. Prada e a mea și gata! Noi i-am învins pe vrăjitori, nu voi. AL DOILEA SLUJITOR

Ah, haimana nerușinată! PRIMUL SLUJITOR

Arde-l!

Slujitorii se reped cu bitele la Sancho.

SANCHO Hei, ați căpiat? Ajutor, senior! Vor să-i ia prada scutierului domniei voastre. PRIMUL SLUJITOR

Șarlatanule! AL DOILEA SLUJITOR

Na! (*își înfîșe mâna în barba lui Sancho. Slujitorii îl bat fără milă.*) SANCHO Senior!... Senior!... Senior!... Lelilies!... (*Cade și rămâne nemișcat.*) AL DOILEA SLUJITOR

Să te-nveți minte să mai dezbraci trecătorii.

Slujitorii fug cu hainele călugărului.

DON QUIJOTE (*intră în fugă*): A fugit nenorocitul, precum iepurele în câmp a fugit!... Ce-i cu tine? Doamne, e mort! Acum ce-o să mă fac?... SANCHO Of... DON QUIJOTE Ești viu?

SANCHO Dacă dau glas – lua-m-ar dracii! – înseamnă că sunt viu... Și dacă vreodată mai... Ah, blestemată memorie! Dacă n-aș fi uitat să prepar înainte de plecare un șip cu balsamul lui Fierabras, nu ne-ar mai fi păsat de niciun fel de răni!

Ce fel de balsam e acela, domnule? E o doctorie miraculoasă, Sancho. Dacă vei vedea vreodată că în timpul luptei am fost tăiat în două – iar asta se întâmplă adesea cu cavalerii rătăcitori – să nu te pierzi cu firea. Ia amândouă jumătățile, așază-le una lângă alta, cu cât mai mare grijă, se-nțelege, și dă-mi vreo două înghițituri din balsamul acela. Vei vedea cum am să mă ridic pe loc în picioare, proaspăt și sănătos, ca un măr. Iată ce fel de doctorie e, Sancho. Domnule, nu mai am nevoie de postul de guvernator pe care cu atâta generozitate mi l-ați făgăduit, încredințați-mi rețeta acestui balsam. Fii liniștit, prietene, îți voi dezvălui taina și mai uimitoare, încât vei fi fericit tot restul vieții, în acest caz, senior, sunt bucuros că am plecat cu domnia voastră... și parcă și durerea mea a început să mă mai slăbească... (*Desface samarul, scoate proviziile.*) Trebuie să ne mai întremăm, oleacă, domnule. Deși, poate că domnia voastră nu veți dori să gustați din mâncarea mea simplă. Ai o imagine falsă despre cavaleri, prietene. Cavalerii mâncau bine numai la mesele sărbătorești, organizate în cinstea lor, iar în zilele obișnuite, adică în timp ce rătăceau, se hrăneau cu ce se nimerea, iar cel mai des, din păcate, cu visuri și flori.

Flori n-am, domnule, dar am pline, usturoi, brânză și ghinde, iar visuri... acum n-am decât un singur vis: cum să ajung în posesia rețetei balsamului domniei voastre.

Așază-te și tu, de ce stai în picioare, prietene? La ce te gândești?

Mă gândesc cum se face că domnia voastră, cavaler fiind, mâncați din bucatele mele atât de simple. Eu mă gândesc la altceva. Vezi, tu spui: bucatele mele. Iar eu mă gândesc la acel veac când nici nu

DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

I SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE
SANCHO DON QUIJOTE
DON QUIJOTE SANCHO

existau aceste vorbe: al meu, ai tău. Când oamenii, stând în pace, uite așa cum ședem noi doi acum, pe iarba verde, împărțeau cu dărnicie ceea ce le dădea natura milostivă, care nu le refuza nimic. Și ce să aibă de ascuns acei oameni care își pășteau cirezile? Izvoarele limpezi le ofereau apă, iar pomii rodul lor. Nu exista aurul din care s-au născut minciuna, înșelăciunea, ura și setea de câștig și, cu toate că aurul nu exista în acel veac, Sancho, el se numea veacul de aur. Și iată că visul unui cavaler rătăcitor, cum ți-am mai spus-o de altfel, este de a reînvia acei veac strălucitor! Ah, Sancho, dacă n-aș fi fost predestinat să devin cavaler, mi-ar fi plăcut să mă fac păstor! Mi-aș fi spus Quijotis, iar pe tine te-ar fi chemat Panzino, și am fi rătăcit prin munți și poieni cântând romanțe și oftând de preaplinul inimii. Ziua, ne-ar fi ocrotit de arșița soarelui frunzișul bogat al stejarilor, iar noaptea stelele pașnice ar fi luminat calea noastră. Ah, înțelegeți tu oare că numai într-o asemenea viață își poate găsi omul adevărata fericire, că aceasta este cea mai frumoasă soartă?

Domnia voastră sunteți un om învățat, domnule, și știți o groază de lucruri interesante. Când începeți să povestiți ceva, omul e în stare să vă asculte, cu gura căscată, ore întregi. Dar cel mai interesant mi se pare balsamul. Poate că-mi spuneți totuși acum rețeta lui? Că pe urmă, cine știe, în timpul aventurilor s-ar putea s-o uitați... Și eu care credeam că ești atât de visător fiindcă te gândești la veacul de aur. Mai ai puțină răbdare: în clipa în care vom ajunge să avem un acoperiș deasupra capului am să pregătesc balsamul și am să-ți dezvălui secretul său.

În depărtare se aud voci de bărbați, cineva fluieră un cin-lecel.

Cine o îi?

(*privind cu atenție*): E un grup de oameni din Yanguas care mină niște cai, senior. Băieți de viață, domnule, yanghejii ăștia, și tare uniți între ei! Presupun că se întorc de la târg.

În depărtare se aud hohote de râs.

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

Ce i-a făcut să râdă?

Păi unul dintre ei l-a lovit pe Rocinante al dumneavoastră. De el râd, senior. Cum ai spus? Mișelul ăla s-a încumetat să se atingă de calul unui cavaler? Jur că nu voi avea liniște până nu vom învăța minte șleahta asta de nemernici!

Doamne ferește, domnule, cum o să-i învățăm noi minte, când ei sunt cel puțin douăzeci, iar noi nu suntem decât doi, sau și mai exact, unu și jumătate!

Tu uiți că eu valorez mai mult decât o sută de dușmani!

Intră trei herghelegii.

Curaj, Sancho, cere-le socoteală! SANCHO (*către Primul herghelegiu*): Hei, tu, de ce ai lovit un cal străin? PRIMUL HERGHELEGIU

Despre ce cal vorbești? SANCHO Nu face pe prostul! AL DOILEA HERGHELEGIU

A, de ăsta spui! ăsta care zace cu picioarele în sus? Noi ziceam că nu-i cal, ci schelet.

Intră al Patrulea herghelegiu.

DON QUIJOTE Canalie, te încumeți să râzi de calul celui mai curajos cavaler din lume?

SANCHO Da, chiar, cum de te încumeți canalie? AL DOILEA HERGHELEGIU

Uite că mă-ncumet. SANCHO Te-ncumeți? HERGHELEGIU

Ne-ncumetăm!

Intră al Cincilea herghelegiu.

SANCHO Atunci na! (*îi dă o palmă celui de-al Doilea herghelegiu*)

AL DOILEA HERGHELEGIU

Poftim, ia-ți-o înapoi! (*Îi trage o palmă lui Sancho.*) SANCHO Ajutor, senior!

DON QUIJOTE (*îl lovește pe cel de-al treilea herghelegiu, folosind sulița ca pe o bâtă*): Apără-te, scursură mârșavă!

AL TREILEA HERGHELEGIU

Ajutor, fărtați!

X

PRIMUL HERGHELEGIU

Ajutor, băieți! Dau într-ai noștri, dau în yan-gheji!

Intră în fugă al Șaselea și al Șaptelea herghelegiu.

AL PATRULEA HERGHELEGIU

(lovindu-l pe Sancho): Încoace, fraților, dau într-ai noștri, în yangheji. AL CINCILEA HERGHELEGIU

(lovindu-l pe Don Quijote): Nu ne lăsați, fărtați! AL ȘASELEA HERGHELEGIU

(se repede la Don Quijote, îi ia sulița): Nu vă pierdeți cu firea, băieți! AL ȘAPTELEA HERGHELEGIU

(lovindu-l pe Sancho): Încoace băieți! îi bat pe-ai noștri!

Intră în fugă al Optulea herghelegiu.

HERGHELEGIII

(se reped la Don Quijote, îl Mutesc la pământ): Pe ei, băieți!

Îl bat pe Sancho.

SANCHO (încercând să se apere): Ajutor, senior, suntem căsăpiți!
AL PATRULEA HERGHELEGIU

Apărați-vă, fărtați, am fost atacați!

Herghelegiii îi bat zdravăn pe Sancho și pe Don Quijote. Intră în fugă al Nouălea, al Zecelea și al Unsprezecelea herghelegiu, se reped la Sancho și la Don Quijote.

SANCHO Ajutor! V-am spus eu... v-am spus eu... Senior! DON QUIJOTE (răgușit): Mizerabilii!... Sancho, ajutor!...

SANCHO Abindarrăez... (Amuțește.) AL DOISPREZECELEA HERGHELEGIU

(intră în fugă): Stați, dracilor, opriți-vă! Ați înnebunit? Să n-o pățim cumva din cauza lor!

Uite că nici nu mai răsuflă! PRIMUL HERGHELEGIU

Stați, dracilor, stați! AL DOILEA HERGHELEGIU

Ajunge dracilor, conți-vă!

herghelegiii

Stați, dracilor, ajunge! Ajunge, ajunge, ajunge!... 571

PRIMUL HERGHELEGIU

Lăsați-i băieți! Să-i dăm dracului de bătauși! AL DOILEA și AL TREILEA HERGHELEGIU

Tare ne-am mai speriat!... AL DOILEA HERGHELEGIU

Când mi-a ars ăsta una peste ureche!... PRIMUL HERGHELEGIU

Mai dă-i dracului, putem s-o și pățim din cauza lori S-o ștergem de-aici, băieții HERGHELEGIII

S-o ștergem!

Toți herghelegiii pleacă. Pe iarba rămân nemișcați Don Quijote și Sancho. Măgărușul stă trist lângă ei.

SFIKȘITUL ACTULUI ÎNTÂI

Actul al doilea

TABLOUL AL TREILEA

Seară de vară. Hanul lui Palomeque Stângaciul. Flntână, porți în planul din fund, un șopron deschis cu acoperișul găurit, două căsuțe separate. Prin ferestrele uneia dintre ele răzbat râsete și clinchet de pahare – acolo petrece un grup vesel de călători poposiți la han. Maritornes întinde rufele pe frânghie.

MARITORNES (antă):

Pe veci păstoru-a amuțit, Din pieptu-i sângele s-a scurs. De unde moartea-i de cuțit? Pentru mândruța-i l-au răpus...

CATÂRGIUL Ziua bună, frumoaso! MARITORNES Vai, cum nu ți-e rușine să sperii în halul ăsta oamenii? Bună ziua! CATÂRGIUL Bună ziua, Maritornes! Da și îi că nu te-am văzut cam demultisor? Mi se făcuse dor de tine. Trebuie să spun că te-ai făcut foc de drăguță în timpul ăsta!

MARITORNES Ah, mai lasă glumele! CATÂRGIUL Nu glumesc, scumpă Maritornes. Ia vino mai aproape să-ți șoptesc ceva la ureche.

MARITORNES Să-ți fie rușine!

CATÂRGIUL Ei n-ai Da' de unde știi tu ce vreau eu să-ți șoptesc?

MARITORNES Știm noi ce se șoptește la ureche... (Fredonează.)

„Pe veci păstoru-a amuțit...”

CATÂRGIUL Ascultă... astăzi am de gând su înnoptez la voi... și uite ce-i, când s-or potoli cu toții... treci pe la mine...

MARITORNES la te uită ce-i dă prin cap! Pentru nimic în lume!

Și unde crezi c-o să te culce stăpânul? CATÂRGIUL O să-l rog să mă lase în șopron. PALOMEQUE (dintr-una din case): Maritornes! Maritornes! MARITORNES Pleacă de aici! N-auzi că mă cheamă stăpânul? PALOMEQUE (de la fereastră): Maritornes! Unde-o fi ticăloasa aia? MARITORNES Ce ți pați în halul ăsta? Aicea sunt, unde să fiu?

PALOMEQUE Ce faci acolo?

MARITORNES Păi ce să fac? Nu vedeți? Pun rufele la uscat. PALOMEQUE Las că știm noi cum e cu rufele astea! O clipă dacă te lasă omul nesupravegheată... CATÂRGIUL (ieșind de după rufe): Ziua bună, jupâne! Bună ziua, senior Palomeque Stângaciul!

PALOMEQUE Aha, deci asta era treaba cu rufele! Eu așa fată n-am mai văzut! Spuneți și dumneavoastră! Nici n-apuci să te întorci cu

spatele – că și începe cu giurgiuleala!

CATÂRGIUL Zău, jupâne, degeaba o cerți, e fată bună! De-abia am intrat în curte și n-am apucat să-i spun nici două vorbe...

PALOMEQUE Cuvintele sunt de tot soiul. Poți găsi trei cuvinte să fie mai rele decât ditamai cuvântarea. Cine n-o cunoaște pe frumoasa asta...

MARITORNES Parcă nu-mi era de-ajuns că nenorocirile de-acasă m-au silit să muncesc la han pentru o nimica toată... Hai, gata, gata, nu te mai smiorcăi, puturoaso!

PALOMEQUE

CATÂRGIUL PALOMEQUE

CATÂRGIUL PALOMEQUE

CATÂRGIUL

Maritornes dispare.

Cu mine ai treabă?

Da, vreau să înnoptez la dumneata.

Totu-i ocupat, numai e niciun culcuș... poate doar în șopron... Vrei în șopron?

Adică să mă acopăr cu cerul înstelat, cum s-ar zice? Căci aveți acoperișul cam găurit, nu-i așa?

Vai, scuzați-ne, preastimate senior! Dacă știam că o să poftiți pe la noi, aş fi pregătit un palat cu acoperiș de aur și cu plăpumi de mătase. Dacă vrei, n-ai decât să te duci să înnoptezi în câmp-Doar nu eu te-am invitat și ți-am zis de la început că totu-i ocupat.

Bine, bine, hai că rămân în șopron.

PALOMEQUE Uite o cergă! (*îi aruncă o cergă pe fereastră.*) Așterneți-o și ai să dormi împărătește, ca pe saltea de puf, să vezi c-ai să fii și pizmuț.

Catrgiul ia cerga și, îrecind pe lângă Maritornes, îi face niște semne misterioase.

MARITORNES (*încet*): Ferească sfântul, Doamne ferește!... (*Fredonează*)” pin pieptu-i sângele s-a scurs. De unde moartea-i de cuțit? Pentru mândruța-i l-au răpus...”

HERNÁNDEZ (*în fereastra uneia din cele două case*): Hei, jupâne! Ia mai dă-ne niște vinișor!

PALOMEQUE într-o clipă, seniori! (*Fuge cu un burduf spre căsuță, apoi se întoarce.*)

Din căsuță se aud râsete și zăngănit de strune.

HERNÁNDEZ (*cântă în căsuță*): „Marchize de Mantua, de Mantua, de Mantua, unchiul și stăpânul meu!...”

Pe poartă, cocârjat de-a binelea, intră S a ne h o, ducându-și măgarul de căpăstru. Pe măgar se află Don Q u i o te, care de-abia mai respiră. În urmă șontăcăie Rocinante, încărcat cu armura stâlcită și cu lancea improvizată. Sancho are capul legat cu o cârpă, sub ochi-o vânătaie, jumătate din barbă îi e smulsă.

SANCHO

Să mulțumim cerului că am ajuns la han! Of!... (*Se așază pe marginea fântânii.*) Hei, fată dragă! Ia vino încoace! MARITORNES Asta da! Dintr-ăștia chiar că n-am mai văzut pe aici. SANCHO (*către Don Quijote*): Treziți-vă, senior, am ajuns la han! DON QUIJOTE Cum?

SANCHO Țineți-vă mai sprinten, domnule, că prea aduceți cu un sac de bălegar. Am ajuns la han. QUIJOTE Ce spui tu, Sancho? Am ajuns la castel? Așteaptă o clipă să iasă piticul și să sune din trâmbiță, iar când vor coborî puntea vom putea intra... SANCHO Ce punte, ce pitici, senior! Veniți-vă în fire!

Răsună cornul porcarului... – i

QUIJOTE Scutier necredincios, nu auzi sunetele trâmbiței? Suntem întâmpinați. (*Coboară gemând dejte măgar.*); MARITORNES Să mori de răs, nu alta! – K>" i' J—.

DON QUIJOTE

MARITORNES

CATÂRGIUL

MARITORNES SANCHO

MARITORNES PALOMEQUE

MARITORNES PALOMEQUE

DON QUIJOTE

PALOMEQUE DON QUIJOTE

PALOMEQUE

DON QUIJOTE

CATÂRGIUL PALOMEQUE

CATÂRGIUL PALOMEQUE

SANCHO MARITORNES

(*către Maritomes*): O, minunată seniora! Permi. teți-mi să mă prezint. Sunt cavalerul răătăcitor Don Quijote de La Mancha, supranumit cavalerul Tristei Figuri. Eu sunt acel cavaler ale cărui fapte de vitejie le-au eclipsat pe cele ale lui Spadă, înflăcărată și ale lui

Reinaldos de Montalbân care a răpit idolul de aur al lui Mahomed!
Supusa dumneavoastră slugă!

Ah, vă sunt profund recunoscătoare, caballero! (*Către Sancho.*)
Vorbește tare dulce și frumos, dar atât de ciudat, atât de ciudat că
nu-nțelegi nimic din ce spune!

(*arătându-se din șopron*): Ce se-ntâmplă acolo? Se pare că
șobolanul ăla jumulit se cam dă la Maritornes?

(*către Sancho*): Da ce are, te pomenești că e grec?

Da, e grec, numai ajută-ne, fată dragă, să înnoptăm aici. Stăpâne!
Stăpâne! (*privind pe fereastră*): Ce vei? Primiți niște drumeți la
înnoptat. (*îl pricește pe Don Quijote ci ochii cât cepele, apoi vine lângă
ei*): Cu < e vă pot fi de folos? Seniore castelan. În fața dumneavoastră se
află un cavaler din ordinul rată. itorilor împreună cu scutierul său.

Cum ați spus?... Ordinul?!... V-am fi profund recunoscători dacă
ne-ați găzdui în castelul dumneavoastră. Senior caballero, vă stau la
dispoziție cu tot ce vreți în afară de cameră și paturi – căci toate sunt
ocupate.

Ne mulțumim cu puțin, căci lupta e odihna cavalerului, armele –
podoabele sale, iar culcușul – stâncile cele tari.

Ia te uită ce le mai întoarce, lua-l-ar dracu'! Păi dacă-i așa,
domnule, loc mai bun decât șopronul meu n-o să găsiți!

Ce naiba, jupâne, doar mi-ai dat mie șopronul-E destul loc acolo
pentru toți trei. (*Către Don Quijote.*) Da' unde v-au aranjat așa,
domnule? A căzut de pe o stâncă. Care stâncă, noi n-avem stânci pe
aici.

SANCHO Dacă spun eu că a căzut de pe o stâncă, înseamnă că
există ea pe undeva. PALOMEQUE (*către Sancho*): Dar tu, ia zi, poate că
și tu te vei fi dus di-a dura de pe vreo stâncă?

SANCHO M-am cam dus și eu... De fapt eu n-am căzut, dar când
am văzut cum s-a prăbușit el am simțit că mă fac și eu bucașele.
MARITORNES Asta se întâmplă! Și eu văd câteodată în vis ca pic și mă
trezesc cu totul zdrobita!

PALOMEQUE Las că știm noi ce visezi tu, nu mai e nevoie să ne
povestești! Hei!

DON QUIJOTE

Intră Argatul.

Ia calul și măgarul și du-i în grajd. Vă rog frumos, seniore
castelan, să aveți multă grijă de acest cal fiindcă e cel mai bun bidiviu

care a existat vreodată pe lume! CATÂRGIUL De ăsta vorbești? (*îi face lui Palomeqiie semne care sugerează că Don Quijote nu-i în toate mințile.*)

Argatul iese cu măgarul și cu Rocinante.

SANCHO (*către Don Quijote*): Mai bine le-ați povesti, senior, despre Macedon, că altfel nu vă cred. Haideți în șopron. (*îl conduce pe Don Quijote în șopron.*)

Toți pleacă din curte care încotro.

Cum credeți, domnule, vom fi oare curând în stare să ne mișcăm picioarele? Că de mers, nici pomeneală!

DON QUIJOTE Recunosc că de tot ce s-a întâmplat numai eu sunt vinovat, asta fără îndoială. Nu trebuia în niciun caz să ridic spada împotriva unor oameni care nu aparțineau vreunui ordin cavaleresc. Dacă ne va mai ataca vreodată o șleahță de felul celei de astăzi, vom proceda în felul următor: eu nici nu mă ating de spadă, pe când tu, în schimb, ți-o scoți pe loc și-i măcelărești fără milă. Și doar în cazul în care se vor găsi niște cavaleri care să le ia apărarea, doar atunci intru și eu în acțiune – și voi izbuti de bună seamă să te apăr. Ce zici, e bun planul meu?

SANCHO Foarte bun, senior, trăsni-m-ar să mă trăsnească! Uitați ce-i, domnule: eu sunt un om pașnic, liniștit, supus, blând și de înțeles – asta în primul rând.

DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO

MARITORNES SANCHO

MARITORNES SANCHO

MARITORNES

SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

— MARITORNES

În al doilea rând, n-am nicio spadă, lucru de care mă bucur tare mult, și, în al treilea rând, n-am s-o scot nici împotriva unui om simplu, nici împotriva unui nobil, nici împotriva unui țăran, nici împotriva unui cavaler, nici împotriva unui căprar, porcar, drac sau diavol! Păcat că mi se taie răsuflarea de durere, altminteri ți-aș fi dat un răspuns pe cinste. Atâta pot să-ți spun: cu o fire atât de pașnică, trebuia să te faci păstorul

Panzino, dar de cârmuit o insulă n-ai să poți. S-ar putea să ai de-a face cu dușmani, iar pentru asta e nevoie de curaj. Sărmane! Înțelege că furtunile asemănătoare celei de astăzi, sunt strâns legate de titlul nostru, și că fără ele acesta și-ar pierde orice farmec. Eu atâta aș vrea să-mi spuneți, senior: recolte precum cea de astăzi vor urma una după alta fără nicio întrerupere sau vor fi totuși și niște răgazuri între ele? Că dacă nu, se poate întâmpla ca după ce am strâns două să nu-i mai putem ține piept celei de-a treia.

Uită de amărăciunea care ne-a ajuns, Sancho. Nu există amintire care să reziste timpului și nici durere pe care să n-o lecuiască moartea. Acum ne vom apuca de prepararea balsamului lui Fiera-bras.

(*înviorându-se*): De ce avem trebuință pentru asta, domnule, spuneți-mi? Hei, fată hăi! Ce doriți?

Uite ce-i, drăguțo: noi ne apucăm acum să preparăm un balsam... Ce balsam?

Un balsam fermecat, sufletele! Pe unul, înțelegeți tu, l-au tăiat într-o luptă pe din două... au!... pe urmă i-au dat să bea o gură de balsam, și ăla s-a pornit pe loc la tăiat de mauri... Să-mi dați și mie să gust măcar oleacă, zău așa, că am un dor în mine de parcă m-ar zgâria o pisică pe inimă.

Bine, o să-ți dăm. (*Către Don Quijote.*) Deci, de ce e nevoie, domnule? Luați o oală mare... (*către Maritornes*): Ai auzit? O oală! O oală.

DON QUIJOTE

SANCHO

MARITORNES

DON QUIJOTE

SANCHO

CATÂRGIUL MARITORNES

CATÂRGIUL

DON QUIJOTE

SANCHO

CATÂRGIUL

MARITORNES

DON QUIJOTE

CATÂRGIUL DON QUIJOTE MARITORNES

CATÂRGIUL

PALOMEQUE

DON QUIJOTE
PALOMEQUE ARGATUL
PALOMEQUE ARGATUL
PALOMEQUE DON QUIJOTE

Turnați în ea cinci sticle de vin roșu, dulce. *(către Maritornes)*:
înțelegi? înțeleg.

Puneți acolo un pumn de usturoi pisat. *(către Maritornes)*: Ții
minte? Un pumn de usturoi!

(intră): Asta ce să mai fie? O rețetă... vor să pregătească un
balsam. Un balsam grozav... Pe unul, pricepi, l-au tăiat pe din două...
Aha, aha!

Sare vreo patru sau cinci linguri mari. *(către Maritornes)*: Ia
aminte! Las că eu n-o să uit. Cinci linguri de sare. E bine. *(Îndoindu-și
degetele)*: Cinci. Un pic de boia de ardei iute... o mână de ghinde pisate,
oțet, trei sticle de ulei de candelă și o linguriță de ulei de chiparos,
întocmai. Cunosoc și eu balsamul ăsta. Totul bine amestecat și încălzit
pe foc. Am înțeles, îl fac degrabă.

Te ajut și eu. E un balsam foarte bun, face bine și la catări, mai
ales când au rapăn.

Maritornes, Catârgiul și Sancho pleacă la bucătărie.

(apare în șopron). Preastimate senior, slujnica mi-a spus că
posedați secretul unui balsam atoatetămăduitor. Sunt fericit, senior, că
soarta v-a adus la mine. I-am și dat servitoarei toate cele de trebuință.
Sper că-mi veți da și mie să încerc acest leac? în ultima vreme mă dor
tare rău șalele. Iar eu, din partea mea, sunt gata să vă servesc cum pot
mai bine.

Am să vă îndeplinesc cu plăcere rugămintea, senior castelan.

Parcă m-ar tăia cu cuțitul, așa de rău mă doare! *(cu o ceșcuță)*:
Domnule. Tu ce vrei?

Vreau să cer și eu niște balsam... Am un urcior cât toate zilele la
ochi.

Hai-hai, nu-i nimica, las că n-ai să mori tu din asta!

Nu-l alungați, senior castelan, fie-vă milă de el. O să-i dau cu
plăcere niște balsam.

PALOMEQUE Bine, senior, dacă sunteți atât de darnic...

Apare Maritornes ducând o oală în mâini, apoi

Sancho, Catârgiul și Slujitorul lui don

Martínez, toți cu niște cănite în mâini.

MARITORNES Gata, domnule.

PALOMEQUE (*către slujitorul lui Martínez*): Da' tu ce vrei?
SLUJITORUL LUI MARTÂNEZ

A auzit și stăpânul meu, don Pedro Martínez, de balsam și roagă să-i dați și lui o porție.

PALOMEQUE E-he-hel... (*Către slujitor.*) Dă-ncoace doi reali.
SLUJITORUL LUI MARTINEZ

Poftiți. Dar să-mi dați din cel mai tare. (*îi dă banii lui Palomeque.*)

MARITORNES Nimeni nu l-ar fi încălzit mai bine, sen or! DON QUIJOTE (*își întinde mâinile deasupra cratiței și începe să șoptească niște descântece. Palomeque, Slujitorul lui Martínez și Catârgiul își scot căciulile*): Se poate bea.

PALOMEQUE Stați, stați, poftiți pe rând! (*Toarnă balsamul în câni.*)

Slujitorul lui Martínez fuge spre căsuță. Ceilalți beau balsam. Primul căruia i se face rău e Don Quijote, care cade l-ai.

Of!... Of!... Of!... Asta ce-o mai fi?

MARITORNES Stăpâne, un preot... Am și eu dreptul la un preot, că te-am slujit cu credință... mi-a bătut ceasul morții...

Muzica din căsuță amuțește brusc, încep să zornăie vasele, se aud hohote de râs.

SANCHO Afurisit să fie balsamul ăsta al domniei voastre, acum și... în vecii vecilor!...

Palomeque o ia din loc în goană, iar după el Maritornes și Argatul. Din căsuță iese în fugă don Pedro Martínez, urmat de S \ U i t o r «1 său cu cănită în mină.

MARTfNEZ Drac împielit! Ce mi-ai dat să beau?! Călăule!...
SLUJITORUL LUI MARTÂNEZ

Doi reali, senior, doi reali am dat, ca pe nimica i-am azvârlit... Cel mai bun balsam... chiar dumneavoastră ați poruncit.

MARTINEZ Ucigașule! (*Iese în fugă.*)

SLUJITORUL LUI MARTÂNEZ

De ce l-o fi apucat turbarea? Ia să gust și eu. (*Soarbe balsamul care mai rămăsese, se învârte pe loc un timp, apoi fuge pe urmele lui Martínez.*) SANCHO Ce faceți cu oamenii, senior?

CATÂRGIUL (*își bea încet balsamul, se șterge la gură, apoi se adresează lui Sancho*): Ce-i, prietene, așa că nu-i ușor?

SANCHO Lasă-mă-n pace...

CATÂRGIUL Îți spun eu cum stă treaba: au pus cam puțin ardei, că altfel e bun. Acuma-i drept că te cam pișcă... Noi îl folosim întotdeauna pentru catâri. La început catârul se zbate rău de tot, dă din copite, dar pe urmă un an întreg e ca fierul și zboară ca săgeata din arbaletă. N-ai teamă, îndată o să ți se facă și mai rău, în schimb când ai să te trezești vei fi sănătos. SANCHŌ Pleacă, blestematule, dă-te mai încolo! Mi-e și mai rău când te văd în fața mea. CATÂRGIUL Nu te pierde cu firea, frate! Oho! Se pare că-și face și asupra mea efectul. (Iese.) DON QUIJOTE Acum știu, Sancho, de ce ți s-a făcut rău. N-ai fost uns cavaler și acest balsam... SANCHŌ Păi de ce naiba nu mi-ai spus de la început, senior?!...

DON QUIJOTE Mie mi-e mai bine. Acum numai de-aș izbuti să adorm... (Adorme.)

Se întorc Palomeque, Maritornes, Argatul.

PALOMEQUE Iadul te-a trimis la hanul meu! Zău dacă mi s-a mai întâmplat vreodată așa e era!

MARTÍNEZ (*apare însoțit de Slujitorul său*): Să știi că-i un lucru bun! La început, te cam apucă groaza, e drept, în schimb pe urmă simți o mare ușurare! mai cumpără o cană de la doftorul ăsta de vite.

SLUJITORUL LUI MARTÍNEZ

Am înțeles, senior. (*Pleacă împreună cu Martínez spre căsuță.*)

Catârgiul se întoarce în șopron.

SANCHŌ Of... pentru ce m-o fi pedepsit Dumnezeu? Ziua două chelfăneli, una după alta, iar seara balsamul ăsta... Ce aveți de gând, domnule, vreți să mă dați gata? Viață mai e asta?

CATÂRGIUL Care chelfăneli? Doar ziceai că ai căzut de pe – te.»; istâncă?

...– SANCHŌ Lasă-mă-n pace...

Se întunecă repede, luna se conturează clar pe cer. Fereastra lui Palomeque se luminează, apoi se stinge. În căsuța 1., se mai aud un timp hohote de râs, cântece, clinchet de pahare

MARTÍNEZ (*în căsuță*): În sănătatea voastră, seniori!

Apoi și în căsuță se face liniște, ferestrele se sting. În curie apare Maritornes.

(*furișându-se spre șopron*): Se pare c-au adormit cu toții. (*Trage cu urechea.*) Da, dorm... Ah, ce frică mi-e!... Hei, Catârgiule, dormi? (*trezindu-se*): Ce-mi aud urechile?

Maritornes caută în grajd culcușul Catârgiului.

(Luând-o pe Maritornes de mină.) Fermecătoare seniora!

Tu ești? Știi, mi-ai spus la ureche... O pătimașă seniora, cât aș dori să fiu în cuvenită măsură recunoscător pentru cinstea pe care...*(trezindu-se)*: Asta ce mai e? Ah, e altul, altul! Nu ești tu! Soarta m-a azvârlit, așa rănit cum sunt... Dați-mi drumul, senior! Seniora...

Ehei! ia te uită la barbă de țap, cât e de descurcăreț. Și ai fi zis că-i un tăntălău! Prepară balsamuri, cade de pe stânci... Vă înțeleg intențiile... Dați-mi drumul, senior!

Aflați, seniora, că-i sunt fidel neasemuitei Dulcinea del Toboso...

Mai lasă dracului cânte-ul ăsta! *(Se furișează spre Don Quijote, îi dă una cu ligheanul în cap.)* Ah, maur perfid! Ah!

(trezindu-se): Cine-i acolo? Cine-i? Ce faci aici, porumbițo? *(O apucă pe Maritornes de mină.)* Ia nu te mai băga unde nu-ți fierbe oala! *(H lovește pe Sancho.)*

JOF! Prin urmare, o luăm de la capăt? *(Se bagă sub cergă.)* -:

MARITORNES

DON QUIJOTE

MARITORNES DON QUIJOTE

CATÂRGIUL

MARITORNES

DON QUIJOTE

MARITORNES

DON QUIJOTE

CATÂRGIUL

DON QUIJOTE

MARITORNES

DON QUIJOTE

CATÂRGIUL

DON QUIJOTE

MARITORNES

SANCHO

CATÂRGIUL SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

MARITORNES

CATÂRGIUL

(apucându-și spada): Ai să vezi tu, mișelule, care m-ai atacat de

după colț! Hei, Sancho!

Eu dorm, domnule.

Și acum încotro s-o șterg?

Nu aici, nu aici! Să ți ezit jupânul și-o să te vadă!

La fereastra lui Palomeque se aprinde lumina.

DON QUIJOTE

Fugi pe acoperiș! (*O saltă pe Maritornes și aceasta dispare din șopron. Se aruncă în culcușul său și se acoperă cu cerga de cal.*) Castelul e vrăjit! E plin de vrăjitori pe-aici! A! Deci aici v-ați pitulat, creaturi mârșave! Sunteți mulți, eu sunt singur, dar nu veți reuși să mă înfricoșați! (*Străpunge cu spada un burduf cu vin.*) Iată cum a țâșnit sângele cel negru! Ai fost răpus, căpcăunule!

MARTINEZ (*din căsuță*): Ce s-a întâmplat! Hei, faceți lumină!

(*din căsuță*): Lumină! Lumină! (*iese în fugă în curte*): C «se-ntâmplă în șopron? Hei! îmi pun capul că astea-s isprăvile afurisitei de Maritornes! Hei! Maritornes, unde ești, tică-loaso!

Dușmanul a fost învins!

(*în geam*): Ce doriți? V-a trezit necuratul în miez de noapte, stăpâne? Cum, ești aici? Aș fi jurat că erai în șopron!

HERNANDEZ PALOMEQUE

DON QUIJOTE MARITORNES

PALOMEQUE

MARITORNES HERNÁNDEZ

În curte, ies în fugă Hernández, Martinezew spada, Slujitorul lui cu un vâtrai și încă un d r um e ț dintre cei poposiți la han, cu o făclie.

Cine ne-a atacat? Ce s-a întâmplat? Hei, cine a fost ucis?

Hoții? Unde-s hoții? Hei, voi ăia, din șopron!...

Se luminează.

DON QUIJOTE Dușmanul meu a fost ucis, mult stimat castelan!

Priviți cum îi șiroiește sângele!

PALOMEQUE (*scăpând făclia*): Aș fi preferat ca în locul acestui sânge să-l văd curgând pe al dumneavoastră! Priviți, seniori, nebunul ăsta a sfârtecat un burduf cu vin!

CATÂRGIUL (*prefăcându-se că abia se trezește*): Fir-ar să fie, de ce nu sunt lăsat să dorm?

SANCHO

Da, chiar așa, nu ne lăsați să dormim; nici p8 mine nici pe cavalerul meu! DON QUIJOTE Ceilalți au fugit, Sancho! Repede, hai să

pornim, îi mai putem ajunge!

SANCHO Da, senior, e timpul, presimt că aici va fi un mare bucluc. *duge în grajd și se întoarce cu Rocinante și cu măgarul.*)

PALOMEQUE

HERNÁNDEZ

MART **f** NE Z SLUJITORUL I

MART **I** NE Z DON QUIJOTE

CATÂRGIUL

SANCHO

PALOMEQUE

DON QUIJOTE

PALOMEQUE DON QUIJOTE

Apar Argatul și Maritornes.

Uitați-vă și dumneavoastră, seniori, ce-a reușit să facă perechea asta de smintiți! Vinul, vinul meu cel mai bun!

Într-adevăr, parcă-s niște draci. Nu-i așa, senior Martínez?

Ăsta-i ăla de-a făcut balsamul? UI MARTINEZ – **v** – ...

Chiar așa, domnule.

Minunat balsam, numai că de ce-l trezește necuratul în toiul nopții?

(*stând în șa*): Senior castelan, sunt disperat, că trebuie să părăsesc într-o asemenea grabă primitorul dumneavoastră castel. Trebuie să pornesc în urmărirea vrăjmașilor mei. Vă mulțumesc pentru atenția care ne-ați acordat-o, mie și scutierului meu, și vă doresc toate cele bune. Iar a-nceput să turuie! L-aș ciomăgi bine, așa, de rămas-bun!

Nu-i nevoie de prea lungi discursuri, senior, să plecăm.

Păstrați-vă mulțumirile, domnule spițer, și plătiți-mi pentru găzduire, pentru nutreț și, mai ales, pentru vinul pe care l-ați prăpădit la hanul meu!

Cum, ăsta-i han? Adevăr grăiți? Deoi m-am înșelat crezând că mă aflu într-un castel. De altfel asta n-are nicio importanță. Căldurile și canicula, intemperiiile și frigul îi chinuie pe cavar lerii ce rătăcesc prin lume pentru binele omenirii și încă nimeni, niciodată, nicăieri nu s-a încumetat să le ceară vreo plată. Acesta e regulamentul ordinului. Rămâneți cu bine. Stați! Dreptate, seniori!); (*amenințând cu sulița*): La qsparta, dacă ți-e dragă viața, hangiu lacom! *fiese pe poartă.*)

PALOMEQUE Dreptate! Dreptate! Am fost jefuit! Țineți-l pe-al –

doilea! (*Către Argat.*) Închide porțile!

Sancho este încercuit.

SANCHO

Ai de gând să plătești, canalie, sau nu?

Căldurile și canicula... chinuie ordinul nostru... Ia lăsați-mă să trec.

PALOMEQUE Vedeți, seniori, ce tâlhari sunt ăștia? HERNÁNDEZ Să-l învățăm minte, ce ziceți?

MARTÁNEZ Repet: balsamul e grozav, dar el e într-adevăr: „un potlogar! Dați pătura încoace!

SANCHO Ajutor, senior! Nu fugiți, ființe ticăloase! Ajutor!

Capul lui D o n Q u i o te apare dincolo de ogradă. Se aruncă cu toții peste Sancho și îl trântesc pe pătură.

DON QUIJOTE (*de dincolo de ogradă*): Creaturi mârșave! Să-l sloboziți numaidecât pe scutierul meu!

Sancho este aruncat în aer.

(*într-o pauză*): Ai să plătești? Aș face-o bucuroș, dar n-am cum... Aruncați-l pân' la cer! Ajunge! Lăsați-l dracului! (*punând mâna pe burduful lui Sancho*): Dă-mi burduful și să piei din ochii mei, mișelule! *Pleacă cu toții din curte, cu excepția lui Maritornes și a Catârgiului.*

Să știi că mie-mi place flăcăul ăsta! E un flăcău care știe ce vrea! Pân' la urmă tot n-a plătit.

Bravo!

Na, bea niște apă.

(*de dincolo de ogradă*): Nu bea, Sancho, apa aia e otrăvită. Mai am o sticlură cu balsam, o să te pună pe picioare cât ai clipi.

Păstrați-vă, senior, balsamul pentru Reinaldos

Montalbân, pentru idolul de aur al lui Mahomed și pentru toți dracii! Iar pe mine să mă lăsați în pace.

Nefericitule! Nu pot să mă uit cum te otrăvești!

Vezi ce faci! (*Se depărtează de ogradă.*)

Ia dă-mi, fată, niște vinișor. (*în șoaptă.*) Ție o să-ți plătesc.

Maritornes aduce vin.

PALOMEQUE

SANCHO

PALOMEQUE

MARTÍNEZ

PALOMEQUE

CATÂRGIUL
MARITORNES DON QUIJOTE
SANCHO
DON QUIJOTE SANCHO

CATÂRGIUL Dă-mi și mie, să-i țin de urât.

SANCHO Îți mulțumesc, *(îi dă lui Maritornes o monedă.)*

CATÂRGIUL Nu-i nevoie, îți fac eu cinste. Mi-ai plăcut că știi să te ții tare. SANCHO Sunteți singurele ființe bune printre toți călăii de la hanul ăsta. E adevărat, fată dragă, că purtarea ta ar cam fi de condamnat, dar mie nu-mi place să-i condamn pe oameni. Vă mulțumesc. Rămâneți cu bine. Mergi cu bine.

(conducându-l pe Sancho până la poartă): Ardei trebuie să pui mai mult, ține minte asta. Și atunci puteți să-l vindeți liniștiți cu un re îl cana.

MARITORNBS CATÂRGIUL

PEREZ

NICOLÁS

PfIREZ

ANTONIA NICOLÁS

PtfREZ

CHELĂREASA NICOLÁS

TABLOUL AL PATRULEA

Acasă la Don Quijole. În cameră se află Antonia, Ghelăreasa, P6 rez și Nicolas.

Prin urmare, ce-am putea face acum? Nu degeaba spun înțelepții că cui pe cui se scoate... Sunt într-un totu de acord cu dumneata, prești-mate cumetre.

Setea de fapte eroice l-a gonit pe sârmanul hidalgo din casă. Să-i dăm deci posibilitatea de-a săvârși o faptă care să-l readucă acasă. Și iată la ce m-am gândit, împreună cu senior Nicolás: dumneata, Antonia, vei juca rolul unei prințese fermecate. Nu te înțeleg, senior licențiat. Desfă boccea asta și vei înțelege totul! *(Scoate din boccea niște veșminte luxoase de femeie, o barbă mare falsă, o ghitară și măști.)* Nu uita, Antonia, că dumneata ești o prințesă fermecată, fata regelui Tinacrio cel înțelept și al reginei Jaramilla, moștenitoarea marelui regat Micomicon din Guineea. Uriașul cel rău, Pando-filando Sașul și-a uzurpat tronul. Vom piesa în urmărirea smintitului dimitale unchi și dumneata îi vei adresa rugămintea fierbinte să-ți vină în apărare și să

recucerească acest regat din mâinile uriașului.

Iartă-ne, Doamne, că tare suntem păcătoși! Și să nu fiu eu bărbierul acestui sat, dacă n-o să vă urmeze oriunde!

PEREZ Dar bagă-i în cap că drumul spre regatul dumitale trece prin La Mancha. A, acum am înțeles!

(*îi dă Antoniei rochia și masca*): Schimbă-te, Antonia.

Îndată. (*Pleacă în camera de alături.*) Dumnezeu mare, la ce tertipuri trebuie să recurgem ca să-l readucem la vatra lui pe bietul nostru stăpân! Fie ca diavolul și tâlharul de Varrava să ducă în iad cărțile cavaleriești care au distrus cea mai luminoasă minte din La Mancha! Iar laolaltă cu cărțile și pe burtosul de Sancho, care l-a momit pe senior Alonso de acasă! (*Iese.*) Să-i dăm drumul, dragă cumetre. *Pe rez își pune barba. Nicolds se îmbracă într-o rochie de femeie, își pune ceva pe cap, apoi o mască, ia ghitara. Intră Antonia în veșminte bogate, cu masca pe față.*

ANTONIA NICOLÁS

ANTONIA CHELĂREASA

PEREZ

ANTONIA NICOLÁS

ANTONIA PEREZ

Dumneata ești, maese Nicolás? Cine o să fiți dumneavoastră?

Sunt o ducfla care vă însoțește în tristul dumneavoastră exil. Să nu-mi uiți numele – Dolorida. (*Cântă ceea la gitară.*)

PEHEZ Iar eu, seniora Antonia, sunt unchiul dumitale, fratele regelui Tinacrio, cel ucis. Am înțeles, am înțeles!

Important e să-l atragem aici, că pe urmă vedem noi ce facem, în funcție de împrejurări. *Între timp în curtea casei intră călare pe măgarul său S a ne h o, și în același moment iese în fugă, din bucătărie, Chelăreasa.*

CHELĂREASA El e! Da, chiar el! Bieții mei ochi nu mă pot înșela!

SANCHO Eu sunt, seniora chelăreasa. CHELĂREASA Da, el e, un intrigant și un vagabond cum n-a mai văzut lumea. SANCHO Da, ea e...

Antonia, Pérez și Nicolds se reped la geam și privesc această scenă.

CHELĂREASA Răspunde-mi, papagal spurcat ce repetă cuvintele altora, unde-i senior Quijano? Ce-ai făcut cu el? Ești singur? Răspunde-mi, te-ai întors singur?

SANGHO

CHELĂREASA SANCHO
ANTONIA PEREZ
CHELĂREASA SANGHO
CHELĂREASA
SANCHO
PEREZ
SANCHO
CHELĂREASA
PEREZ
CHELĂREASA
PEREZ SANCHO
PEREZ
NICOLÁS
PEREZ
ANTONIA

Nu sunt chiar așa de prost, seniora chelăreasă ca să afirm că suntem doi. Doar vezi și dumneata că sunt singur.

Ce-ai făcut cu senior Alonso, păcătosule?

Hei, oameni buni, ajutor! Dragă chelăreasă, în zilele astea am fost de multe ori bătut, dar de fiecare dată am fost bătut spre sfârșitul șederii noastre în vreun loc, pe când acum păruiala începe numai ce mi-am băgat nasul pe poartă!

Ajutor!

O, doamne! îl chinuie!

Stați puțin, stați, aflăm totul numaidecât.

Ce-ai făcut cu stăpânul meu?

Scăpați-mă de chelăreasă iadului! Seniorul e bine, viu și nevătămat! N-ai dreptul să mă bați!

Azi-măine voi deveni guvernator!

Ați mai auzit așa ceva, oameni buni? Cine ți-a vârat în cap ideea asta, butie nesățioasă? Unde-i senior Quijano? De ce taci?

O, Doamne sfinte! Și nu-i nimeni care să mă smulgă din mâinile chelăresei, care mă chinuie precum uliul puiul de găină!

Seniora chelăreasă!... Stimată seniora. Stăpânește-ți mânia. Prea te-ai năpustit asupra acestui om nevinovat!

Ăsta cine mai e?

Să spună unde l-a părăsit pe senior Alonso!

O să aflăm noi asta mai degrabă decât domnia ta. Te sfătuiesc

stăruitor, seniora chelăreasă, să continui pregătirea bucatelor căci urmează să facem un drum lung.

Bine, senior. Dar aflați, vă implor, unde-i bietul meu stăpân! (*Iese.*)

Stimabile, lasă-ți măgarul și vino încoace! (*intrând în cameră*): Să vă dea Dumnezeu sănătate, mult stimat seniore și mult stimați seniori!

Ia stați, dar este chiar el! Nu-mi vine să-mi cred ochilor! Da, prințesă, e chiar el, Sancho Panza, scutierul slăvitului cavaler Don Quijote. N-am să mă liniștesc până nu-l sărut!

Nu, nu, eu o voi face prima!

NIGOLÂS Ba nu, vă rog să mă lăsați pe mine! (*îi îmbrățișează pe Sancho.*) Sufletu-mi este tulburat, și în aceste cazuri singurul lucru care mă poate liniști este muzica. (*Cântă la ghitară*).

Pérez și Antonia îl îmbrățișează pe Sancho.

SANCHO Vă mulțumesc foarte mult pentru muzica și mângăierile cu care m-ați copleșit, dar spuneți-mi, de unde mă cunoașteți?

PEREZ Faima cavalerului dumitale s-a răspândit în lume precum focul într-o pădure, iar în urma ei, bineînțeles, s-a răspândit și faima dumitale. Așază-te, mult iubitul nostru scutier, și spune-ne unde se află cavalerul dumitale?

SANCHO De așezat mă așez cu plăcere, căci sunt foarte obosit de bătaia chelăresei, dar unde este stăpânul meu, n-am să vă spun. PEREZ Dar de ce? ANTONIA Ce-mi aud urechile? Crudul scutier vrea să-mi răpească ultima speranță? NIGOLÂS De ce nu vrei să ne dezvălui locul unde se află stăpânul dumitale?

SANCHO Fiindcă el mi-a poruncit să păstrez această taină.

NICOLÂS Dragă scutiere, asta-i destul de ciudat! Ați plecat împreună și te-ai întors singur. Lumea ar putea crede, doamne ferește, că l-ai ucis pe senior Don

Quijote.

SANCHO Fiecare să fie ucis de soarta lui, stimată ducna, eu unul nu m-am ocupat de așa ceva niciodată, și asta o știe toată lumea.

ANTONIA Nu, trebuie totuși să ne spună unde este Don Quijote. Află, Sancho, că în fața ta se află prințesa Micomicona! SANGHO Ah! Foarte interesant. N-am văzut în viața mea o prințesă.

ANTONIA Acuma sper că-mi vei comunica locul unde se află

cavalerul dumitale, pe care îl caut ca să-i cer ajutor și ocrotire. SANCHO Nu, prințesă, n-am să vi-l spun. ANTONIA Ascultă atunci, scutier fără inimă, trista poveste a vieții mele. Trăiam într-o bogăție de nedescris în palatul tatălui meu, neuitatul Tinacrio cel înțelept, împreună cu fratele său neconsolat... PEREZ Eu sunt acela...

ANTONIA

SANCHO ANTONIA

SANCHO

ANTONIA

SANCHO ANTONIA

SANCHO ANTONIA

SANCHO

NICOLÁS PEREZ

ANTONIA

SANCHO

NICOLÁS

PEREZ

SANCHO PÉREZ

SANCHO

Da, el este. Mi se arăta cinstea cuvenită fețelor regești. Ziua stăteam pe un tron de aur, iar noaptea prinții îmi cântau sub ferestre serenade. *Nicolds cântă la gitară.*

Povestea dumneavoastră este foarte interesantă, principesă, dar nu văd în ea nimic trist. Ascultă mai departe, nefericite! Într-o zi nefastă, ostile fără număr ale uriașului Pandofi-lando au atacat regatul nostru... A! Asta-i deja mai rău!... Pot să-mi imaginez foarte bine... O mică armată de herghelegii din Yanguas au atacat o dată... și nici până acum nu mi-a... de altminteri, nu merită să vă povestesc așa ceva. Ei, și ce-a fost mai departe? Pe mama mea, regina Jaramilla... și pe tatăl meu...

Pe Tinacrio ăla? Da, da! I-au înjunghiat! Definitiv? Pe amândoi? Da, amândoi zac în mormânt. *(către Pérez)*: Dar dumneavoastră, fratele împăratului, cum ați scăpat? Probabil că v-ați predat? În situații disperate, până și cei mai cutezători se păstrează pentru prilejuri mai fericite. *(către Pérez)*: Cum se leagă de orice amănunt, lua-l-ar dracu'!

(către Nicolás): Se pare că s-a înduioșat puțin. *Nicolds cântă la gitară.*

Și iată că eu, însoțită de ducna mea. am pornit să-l caut pe Don

Quijote de La Mancha, ca să gădesc la el ocrotire. Acum sper că o să-mi spuneți unde este Don Quijote?

Nu spun.

(*zvârlindu-și ghitara*): A, lua-te-ar să te ia!

Mult stimată ducna Dolorida, degeaba te superi.

Mie mi se pare că scutierul procedează corect păstrând taina care i-a fost încredințată de stăpânul său. Dar spune-mi, preabunule Sancho

Pânza, pe dumneata, ce treburi te-au adus aici?

Am adus nepoatei stăpânului meu o scrisoare.

A plecat împreună cu licențiatul și cu bărbierul satului...

Îi știu, cu Nicolás.

NICOLÁS

SANCHO

NICOLÁS

PEREZ

SANCHO

PEREZ

SANCHO

PEREZ SANCHO

ANTONIA NICOLÁS SANCHO

PEREZ NICOLÁS

SANCHO PEREZ

SANCHO PEREZ

Păi da, cu Nicolás. Minunat om acest Nicolás! Tare șmecher... Ia vezi...

Stați... În oraș, ca să afle câte ceva despre unchiul ei dispărut. Da scrisoarea pe care ai adus-o e importantă?

Foarte importantă, și mai ales, plăcută. Nu mai spuneți!...

Cuprinde porunca să mi se dea, pentru slujba mea cu credință doi măgăruși. (*Caută prin buzunare.*) Ah!... Vai!... Vai!... Ce s-a întâmplat?

Ah, năărău nefericit ce sunt și don dobitoc. Ah, vită și porc ce sunt! Fir-aș afurisit! (*Se lovește peste față.*) Na, ține! Na! Ce-i cu dumneata, scutiere? Ce-i cu dumneata, dragă încăpățânatule? Băteți-mă, seniori, vă rog eu, fiindcă mie mi-e peste mână să mă bat singur! Am pierdut acea scrisoare și, prin urmare, am pierdut și măgărușii! Am călătorit toată noaptea, gândindu-mă cât se va bucura

de ei Juana Teresa mea! Ah, măgărușii, dragii mei măgăruși! Tremuram de bucurie, parcă vă simțeam sub mâinile mele, vă mângâiam blănița fină, vă vedeam în grajdul meu! Cine va crede, fără scrisoarea aceea, că stăpânul meu mi-a dăruit într-adevăr cei doi măgăruși? Pandofilando, de ce nu m-ai înjunghiat pe mine în locul lui Tinacrio cel înțelept? Da, nu-i prea bine.

Da, va trebui să renunți la visul de a primi cei doi măgăruși. *(Cântă la ghitară.)* Nu mai cântați! Ce obicei urât aveți! Cum se întâmplă ceva nesuferit ați și pus mâna pe ghitară! Liniștește-te, Sancho. Știu eu cine te poate ajuta în această nenorocire. Privește-o, ea e aceea, buna prințesă Micomicona. Ajunge să-i spună o singură vorbă chelăresei și măgărușii vor fi în mâinile dumitale.

A dracului chelăreasă, credeți că o să asculte de ea?

Îți garantez eu. Dar, se înțelege, că după această mare favoare ne vei spune unde se ascunde Don Quijote.

SANCHO ANTONIA

CHELĂREASA ANTONIA

CHELĂREASA

SANCHO

CHELĂREASA

SANCHO PEREZ

CHELĂREASA

SANCHO

PEREZ

SANCHO

ANTONIA

SANCHO

ANTONIA

SANCHO

NICOLÁS

SANCHO

(după ce se gândește): Am să spun.

Ah, bunule scutier! *(În geam.)* Seniora chelăreasă! Seniora chelăreasă!

Pérez, Nicolás și Sandho se apleacă pe fereastră.

Ce doriți?

Uite ce-i, dragă chelăreasă, faceți bine și dați-i lui Sancho doi măgăruși. Așa a poruncit senior Alonso.

Cum? Cum ați spus? Doi măgăruși! Aha!

Mai degrabă scoateți sufletul din mine decât să-i dau nemernicului ăstuia... Aha! V-am spus eu!

(*încet în geam*): Dacă vreți să-l mai vedeți pe senior Alonso, să-i dați neîntârziat... ăstuia... ăstuia... ah, cum ați spus? Lui Sancho? A, păi îi dau cu plăcere doi măgăruși. Ia vino încoace, ticălo... vino încoace, Sancho, deschide grajdul și ia-ți măgărușii! O, cerule, dar ce se întâmplă aici la noi? (*Dispare.*) O, ce fericire! O, fericire și din nou fericire! Trebuie să recunosc că nu vă credeam, dar acum m-am convins că sunteți într-adevăr prințesa Micomicona!

Da, dar să nu uiti să ne spui unde se află Don Quijote!

În trecătoarea Sierra-Morena. Și ce face acolo?

S-a hotărât să-și facă de cap prin munți ca urmare a cruzimii Dulcineei del Toboso, cum au făcut-o Rotaland și Amadis. Vă arăt eu drumul într-acolo. Să pornim fără întârziere, să nu i se întâmple vreo nenorocire!

Îngăduiți-mi să vă sărut, iubite frate al lui Tina-crio cel înțelept.

(*îl îmbrățișează pe Pérez și acestuia i se desprinde barba.*) Ah, ce-i asta?! Senior licențiat?

(*primindu-l în brațele sale pe Sancho*): Cum? Cine? Care licențiat?

Unde vedeți pe-aici licențiați?

Pérez își pune barba.

De bucurie mi s-a împăienjenit vederea și mi s-a părut că brusc Pandofilando v-a rupt barba și în locul dumneavoastră a apărut licențiatul! Dar acum văd c-am avut vedenii!... O, ce fericire! (*Fuge în curte, o ia spre grajd, deschide ușile.*) Uite-i, uite-i pe iubiții mei! (*Strigă.*) Acum, de ce, stimată ducfia, nu mai cântați la ghitară? *! Nicolás ciută la ghitară. Se aude venind o căruță.*

ANTONIA La Sierra Morena! PEREZ La Sierra Morena!

SFIEȘITUL ACTULUI AL DOILEA

Actul al treilea

CHELĂREASA

TABLOUL AL CINCILEA

Acasă la Don Quijote. Ziuă. La poartă se oprește o haraba uriașă în care se află, alături de Don Quijote, Antonia, P6 rez și Nicolás – travestiți. Nicolás, așezat lângă vizitiu, cântă la ghitară. În urma harabalei se apropie, calare pe măgar, S a ne h o.

Ultimul care apare e Rocinante, legat de șaua lui Sancho.

Chelăreasa iese în fugă din bucătărie.

Bună ziua, senior Alonso! Bine ați venit! Să fie într-un ceas bun! Într-un ceas bun! Gât se bucură inimile care vă iubesc că ați binevoit în sfârșit să vă întoarceți la casa dumneavoastră! Ah, senior Alonso! Să fie într-un ceas bun. DON QUIJOTE Bună ziua, preabună chelăreasa!

Antonia, Pérez și Nicolás II ajută pe Don Quijote, care șchioapătă, să coboare din haraba. Harabaua se îndepărtează. Sancho, cu măgarul și cu Rocinante, își croiește drum spre grajd.

Prealuminată prințesă, permiteți-mi să v-o prezint pe stimata noastră chelăreasa. ANTONIA Îmi face mare plăcere.

DON QUIJOTE (*făcându-le cunoștință*): Ducfia... chelăreasa... Sunt convins că vă veți îndrăgi de la prima vedere.

NICOLÁS Cât am visat la această întâlnire! (*O îmbrățișează pe Chelăreasa.*)

DON QUIJOTE Vă rog, dragi oaspeți, să poștiți în casa mea. *Antonia, Pérez și Nicolds fac o plecăciune și intră în casă.*

Dar unde este Antonia?

GHELĂREASA DON QUIJOTE

CHELx\REASA

ANTONIA

DON QUIJOTE

ANTONIA

SANGHO

DON QUIJOTE SANGHO

CHELĂREASA DON QUIJOTE CHELĂREASA

SANCHO CHELĂREASA

SANCHO

38*

Antonia e în casă, domnule, și o primește pe această prințesă, nu știu cum o cheamă, și pe-bărbosul ăla.

(*așezându-se pe o bancă*): Sst... Nu e un bărbos „cum îi zici dumneata, ci sus-pusul, deși profund nefericitul unchi, îl acestei principese. Și acum mă aflu sub impresia pe care mi-a produs-o tragedia fratelui său, regele Guineei, înjunghiat de Pandofilando Sașiul.

Da mai dă-l în plata domnului, multstimate senior! Acum dacă l-au înjunghiat pe guineanul ăla ce mai poți să-i faci! Așa i-a fost lui dat! Doar n-o să-l sculați din morți? Eu însă am tăiat în cinstea voastră două

dintre cele mai grase și mai bune găini, ca să vă fac o supă, și zău că asta o să vă folosească mai mult decât împăratul Guineei!

(*în hainele ei obișnuite, iese în fugă din casă*): Neprețuitul meu unchi! Cât sunt de fericită că v-ați întors!

Bună ziua, Antonia, ai avut grijă cum se cuvine de prințesă și de ducfia dânzei? Cum să nu, unchiule! Nu auziți cum cântă ducfia în cameră la mine?

(*ieșind din grajd*): De cântat cântă ea, da-i-ar Domnul mântuire veșnică! Dar dacă vreun maur vrăjit i-ar fura chitara, eu unul aș fi fericit! Prea cântă cu orice ocazie și la orice oră! Ai o fire cam primitivă, Sancho. Cum să nu iubești muzica? Acolo unde-i muzică, răul dispăre. Până și de porumbei fripți ți se face lehamite „senior, dacă hrănești un om de dimineața până seara cu ei. Iar de muzica asta îmi vine câteodată să săr peste gard. Îngăduiți-mi, senior, să plec pentru câțva timp, vreau să-i fac o vizită Teresei mele.

Du-te, du-te sănătos, Sancho, nu te reține nimeni. Du-te, prietene, dar să te întorci cât mai repede. (*în șapcă*): Du-te și să nu te mai întorci vreodată. M-ai înțeles? Dar, stăpânul meu...

(*în șapcă*): Nu te întoarce dacă nu vrei să te lipsești și de resturile bărbii tale. Mă cunoști? Cine nu te-cunoaște... Of, în ce clește am picat! (*Iese.*)

PEREZ

DON QUIJOTE PEREZ

DON QUIJOTE

PEREZ DON QUIJOTE

PEREZ DON QUIJOTE

ANTONIA

DON QUIJOTE

PEREZ

ANTONIA

Ei, hai, Antonia, să intrăm în casă. (*Se duce împreună cu Antonia, în casă, iar Chelâreasa, pleacă la bucatărie.*)

În cameră, Antonia îl ajută pe Don Quijote să-și scoată armura, îl așază într-un fotoliu. Din ușa către camera de alături apare Pérez, în hainele lui obișnuite.

Bună ziua, scumpe cumetre. Eu și maese Nicolás am aflat că vă întoarceți și am venit numaidecât să vă prezentăm omagiile noastre.

Cât de bine îmi pare să vă văd, dragă licențiatule.

Antonia, cheamă-l te rog pe fratele regelui! Vreau să-i fac cunoștință cu senior Pero Pérez.

Îndată, unchiule! *(începe să-l sărute pe Don*

Quijote și în acest timp Pérez se furișează spre camerele din interior.) îl chem îndată. *(Pleacă spre camerele din interior.)*

(Scoțând capul pe ușă, cu barba pusă): Senior

Don Quijote...

A, Înălțimea Voastră! Vă rog să poftiți aici, la noi!

(în ușă): Nu sunt îmbrăcat ca lumea, senior Don

Quijote.

Nu-i nimic, nu-i nimic, sunteți la drum, nimeni n-ar îndrăzni să vă condamne.

Pérez dispăre.

Senior licențiat, faceți cunoștință cu fratele regelui. Dar unde a dispărut licențiatul? Doar era aici adineaori! *(Se duce către ușa de ieșire.*

Pérez fără barbă, iese din camerele din interior.)

Aici sunt, senior Don Quijote.

Ce-i cu minunile astea! Și eu care ziceam c-ați dispărut! Ați fost undeva?

Nici prin gând nu mi-a trecut.

Ee... sunt din ce în ce mai sigur că la mine în casă se întâmplă ceva necurat! Antonia, tu unde ai mai dispărut?

(în costum de prințesă și cu mască): Vă rog să mă iertați, brave cavalier, că am zăbovit cam mult...

Permiteți-mi, fermecătoare prințesă Micomicona, să vi-l prezint pe prietenul meu – senior Pero

Pérez.

Sunt fericit, prințesă.

Am auzit atât de multe despre dumneavoastră 1

(în costum de ducna): Iată-mă și pe mine, viteazule cavalier!

A, în sfârșit, ne-am adunat cu toții! Ba nu, mai lipsește stimatul, dar capriciosul frate al regelui, îi aduc eu numaidecât. *(Pleacă în camerele din interior.)*

Dar maese Nicolás, unde e? *(îmbrăcat ca frate al regelui):* Iată-mă și pe mine, în sfârșit.

Nicolds se strecoară în camerele dinăuntru.

DON QUIJOTE Vreau să vă fac cunoștință, domnule frate al

regelui, cu prietenii mei – licențiatul și bărbierul. Maese Nicolás!

Nicolás apare în hainele sale obișnuite. Antonia dispăre sub baldachin.

NICOLÁS

DON QUIJOTE

PEREZ

DON QUIJOTE PEREZ

PEREZ

NICOLÁS

DON QUIJOTE ANTONIA

DON QUIJOTE PEREZ

NICOLÁS ANTONIA

PEREZ

Dei el este acel virtuos bărbier despre care mi-ați vorbit atâta! Exact așa mi-l închipuiam! Iar eu, la rândul meu, am plâns cu lacrimi amare, ascultând grozăviile pe care le-a săvârșit Pandofi-lando în regatul fratelui dumneavoastră. Antonia, da vino odată încoace! *(ieșind de sub baldachin în hainele sale obișnuite)*: Aici sunt, unchiule!

Pérez dispăre după fotoliul lui Don Quijote.

Aș vrea să auzi din gura fratelui regelui acele nenorociri care au lovit familia regală. Senior licențiat, poftiți mai aproape!

(scoțând capul de după fotoliu, fără barbă): Ascult cu mare atenție. *(Se ascunde în spatele fotoliului, apoi scoate capul cu barbă.)* Da, și acum îl văd în fața ochilor pe acel uriaș hidos! *(Se ascunde în spatele fotoliului, își scoate barba, se postează în fața lui Don Quijote.)* Ce spuneți, stimate frate regesc!

(către Antonia): Suntem pierduți!

(către Nicolds): Repede figura cu vrăjitorul!

(Către Don Quijote.) Da, da... Ce grozăvenii, unchiule!

(ieșind de după fotoliu, cu barbă): Mai bine îmi întrerup povestirea, seniora nepoată, dacă vă tulbură într-atât.

ANTONIA Ah, nu, nu, continuați!

DON QUIJOTE

ANTONIA DON QUIJOTE

ANTONIA

Da, continuați, numai că eu v-aș ruga pe toți să luați loc, fiindcă trebuie să recunosc că, nu știu de ce, simt că amețesc...

Nicolds se strecoară în camera de alături. Pérez se repede la

geam.

...iar în răstimpuri nici nu mai înțeleg cine-i în fața mea.

În dosul scenei se aude zgomot de vase sparte. Pérez lasă jaluzelele, în cameră se face întuneric.

Ce se-ntâmplă? Ce-i aici?

(*în spatele scenei*): Ajutor! Aici e un vrăjitor! Ajutor!

(*punând mina pe spadă*): Unde e? (*intrând în fugă*): Vrăjitorul a răpit-o pe prințesa Micomicona, chiar sub ochii mei! Dar fratele regelui unde-o fi dispărut? Și nici ducăia nu-i pe nicăieri. Era de așteptat! Ne-am luat cu vorba și perfidul a sosit prin surprindere! Să vină scutierul! Începem urmărirea!

N-are niciun rost, senior Don Quijote! Doar n-aveți cum s-o luați în zbor după el! Am văzut cu ochii mei cum a zburat deasupra casei, într-o mantie neagră, târându-l de barbă pe fratele regelui! Și de ce nu i-ați tăiat capul? Am dat greș!

Ah, niciodată n-am să mi-o pot ierta! Unde era straja? Să-mi fie aduse scutul și calul. Unchiule, vă implor, liniștiți-vă! Prințesa se află sub ocrotirea cuvântului meu! La o parte! Sunteți copleșiți de frică, dar eu nu mă tem de el și-l voi ajunge chiar de-ar fi să zboare prin văzduh cu viteza vântului! Lăsați-mă! (*își scapă spada, cade în fotoliu.*) Unchiule, ce-i cu dumneavoastră? Ah, mi s-au deschis rănilile... Neputința m-a copleșit deodată... m-a fermecat... Unchiule, ascultați de glasul nepoatei dumneavoastră, care vă iubește. Trebuie să vă odihniți și să prindeți putere. Iubite unchi, ascultați-mă, vă rog!

PEREZ DON QUIJOTE

ANTONIA

PEREZ

ANTONIA PEREZ

SANS6N

Ascultați-ne, senior cavaler, culcați-vă în pat, un somn binefăcător vă va întrema.

Da... acum nu sunt în stare să mă mișc din loc...

vraja m-a prins în lanțurile ei...

Antonia și Pérez ti duc pe Don Quijote în pat și îl culcă.

(*lăsând draperia baldachinului*): A adormit. Sărmanul, sărmanul meu unchi! Nu-ți pierde curajul, senior a nepoată. Somnul îl va înviora și, poate, când se va trezi, va fi maiiniștit. Să plecăm de aici, maese Nicolás. Rămâi cu bine, seniora nepoată, vom veni deseară să-i facem o

vizită.

La revedere, seaiori, vă mulțumesc din tot sufletul pentru ceea ce ați făcut peitru unchiul meu.

N-am făcut decât să ne îndeplinim datoria. (*Iese împreună cu Nicolds.*)

Antonia pleacă jos în bucătărie. Peste câțva timp prin poarta care duce spre drum, intră Sanson Garrasco.

Iată curtea atât de dragă inimii mele! Doi ani am lipsit de pe meleagurile natale și nimic nu s-a schimbat aici în absența mea... Iată și banca pe care am stat acum doi ani împreună cu Antonia... Hei! E cineva acasă? Răspundeți-mi!

Intră Chelăreasa și Antonia.

ANTONIA Ah!... GHELĂREASA Te pomenești că e chiar el?

SANS6N Eu, eu sunt, dragă seniora chelăreasa! GHELĂREASA Doamne sfinte, cine ar fi crezut că fiul lui Barto-lomeo Garrasco, simplu țăran, va deveni savant și mare domn! Ah, Sanson, cine mai poate sta acum lângă dumneata?

ANTONIA Pesemne că nici să mai vorbești cu noi, n-o să vrei de-acum încolo, Sanson, adică, voiam să spun, senior Carrasco?

SANSCN Multstimată chelăreasa, ai dreptate doar în ceea ce privește faptul că am devenit învățat. În fața dumitale se află un baccalaureat al universității din Salamanca, am în buzunar patru grade științifice și sunt împodobit de lauri. Dar, dragă chelăreasa, n-am devenit încrezut, zău că nu! Și ca dovadă, permite-mi să te îmbrățișez!

CHELĂREASA

ŞANSON

ANTONIA CHELĂREASA

ŞANSON

CHELĂREASA

ŞANSON

ANTONIA

CHELĂREASA

ŞANSON

Ah, Sanson, cât se bucură inima mea că n-ai fost ctiprinz de trufie și ești și acum drăguț cu consătenii!; Antonia! Cât de frumoasă te-ai făcut! Nu zău, sunt străin de orice trufie chiar de-ar fi să fiu de douăzeci de ori baccalaureat! (*O îmbrățișează pe Antonia.*)

Senior baccalaureat!

Nu-i nimic rău în asta, doar nu-i străin, e din satul nostru. Același pământ v-a hrănit și v-a încălzit același soare!

Nu zău, sufletul îmi este tulburat de faptul că sunt din nou în satul meu și mai ales de faptul că te văd, Antonia! *(Se repede să o îmbrățișeze pe Antonia, dar aceasta se eschivează și Sanson o îmbrățișează pe Chelăreasă. și pe dumneata, stimată chelăreasă! (întinde mina către Antonia, îi sărută mâna.)* Nu o dată v-am visat... Și eu pe dumneata, dragă Sanson! Dar dumneata, Antonia, nu te bucuri câtuși de puțin că m-am întors?"

Mă bucur, mă bucur... Și eu mă bucur...

ost!) n.11

Brusc, încep amândouă să plângă.

se

ANTONIA

ȘANSON

CHELĂREASA

ANTONIA

N-am mai văzut niciodată ca bucuria să manifeste prin bocete? Ce s-a întâmplat? Unchiul meu și-a pierdut mințile. Nu mai spuneți?!

Blestematele de cărți i-au întunecat mintea celui mai deștept și celui mai bun dintre seniori! Și-a pus o armură ruginită și a fugit de acasă să se lupte cu nu știu ce uriași și să salveze prințese... Și-a pus în cap un lighean de bărbier, își flutură spada... I-a împuiat de tot capul vecinului nostru, Sancho Panza, numindu-l scutierul său, și acela a fugit împreună cu el! De-abia am reușit să-l readucem, printr-o viclenie... Sanson trebuie să ție înfometat, senior a chelăreasă, nu-l ospătam pe musafirul nostru?

CHELĂREASA Cum să nu te-asezi la masă când vii pe la rude și prieteni? Îndată e gata prânzul. *(Pleacă Ici bucătărie.)*

Nenorocirea dumatăle m-a impresionat profund dragă Antonia!

ȘANSON

ANTONIA Ai fost întotdeauna deștept, iar acum mai ești și învățat. Dacă ai găsi o cale de a ne scăpa de nenorocire, te-aș săruta... Sanson! ȘANSON Cum ai spus? M-ai săruta? Să știi că am un plan! Sărută-mă, Antonia! ANTONIA Chiar spui adevărul? ȘANSON N-am fost cunoscut nicicând de mincinos în satul nostru, Antonia. ANTONIA Cred că nu mă păcălești, Sanson!

Antonia II sărută pe Sanson și, în același moment, de după gard

apare capul lui Sancho.

ŞANSON Ah, fir-ar să fie! Păi ăsta-i Sancho! ANTONIA Chiar el.
ŞANSON Da, planul meu începe să prindă contur. Lasă-mă singur cu el,
Antonia. ANTONIA Bine, bine, cred în dumneata, Sanson! *(Se întoarce
în uşa bucătăriei.)* Sanson... ŞANSON Mai sărută-mă o dată, Antonia!

Capul lui Sancho apare din nou. deasupra gardului.

ANTONIA Pe urmă. *(Dispare.)* ŞANSON De ce te sfieşti,
stimabile? Intră, dacă tot ai venit.

SANCHO Vipera e aici? ŞANSON Despre cine vorbeşti? SANCHO
Păi despre cine se poate spune așa ceva? Despre chelăreasă,
bineînţeles. ŞANSON E la bucătărie.

Sancho îşi aduce măgarul şi-l lasă într-un colţ.

Dumneata eşti, stimată Sancho Panza?

SANCHO Dacă nu sunt din nou nişte fiţe ale vrăjitorului Freston,
în faţa mea se află Sanson, consătean de-al nostru, fiul bătrânului
Bartolomeo?

ŞANSON Să ne ferească cerul de vrăjitori, eu sunt!

SANCHO Fir-ar să fie, eşti bacalaureat, Sanson! *(Îl îmbrăţişează.)*

ŞANSON Dar spune-mi, dragă vecine, pe unde ţi-ai lăsat
jumătate din barba?

SANCHO Nu se vorbeşte de funie în casa spânzuratului, senior
Carrasco, sau asta încă n-ai învăţat-o la universitatea dumneavoastră?
Dee Domnul ca în buzunarul dumitale să zornăie atâtea monede câte
smocuri de păr mi-au fost smulse mie în ultima săptămână!

ŞANSON SANCHO

ŞANSON SANCHO

ŞANSON SANCHO

ŞANSON SANCHO ŞANSON SANCHO DON QUIJOTE SANCHO
ŞANSON

SANCHO DON QUIJOTE

ŞANSON

DON QUIJOTE

ŞANSON DON QUIJOTE

ŞANSON

DON QUIJOTE

ŞANSON DON QUIJOTE

Asta-i trist, senior Pânza, dar eu sper să-ţi laşi o nouă barbă, şi
aceasta va fi mai bogată decât cea dinainte.

Iar eu, la rândul meu, vă urez ca știința domniei voastre să fie la fel de bogată ca viitoarea mea barbă.

Oho, ce bine știi să le potrivești! N-ai făcut cumva studii la Salamanca? Ce nevoie am eu să învăț la Salamanca? Sper că și fără asta o să primesc, în curând, un post de guvernator.

Cum? Învăță-mă și pe mine! Vreau și eu să mă fac guvernator.

Oricât v-aș învăța, tot degeaba ar fi. Pentru asta trebuie să devii scutierul marelui cavaler Don Quijote de La Mancha! Da, nebunia e molipsitoare, după câte văd. Ce ați spus?

M-a luat gura pe dinainte. A luat-o chiar pe dinaintea mea. *(trezindu-se)*: Sancho! La mine! auziți? Mă cheamă stăpânul meu. Foarte bine. Du-mă la el, Sancho.

Intră împreună cu Sancho în casă.

Senior, aveți musafiri, îmi pare bine.

Îngăduiți-mi, senior Don Quijote de La Mancha, să vă salut! Faima dumneavoastră s-a răspândit și a ajuns la urechile plecatei dumneavoastră slugi și a modestului dumneavoastră consătean – bacalaureatul Sanson Carrasco. Ești fiul lui Bartolomeo Carrasco? Chiar așa, senior, eu sunt. Sunt foarte fericit să primesc la mine un consătean care a obținut un titlu științific atât de important.

Eu sunt și mai fericit să fiu musafirul unui cavaler ale cărui fapte de aime au făcut ca faima să i se răspândească în tot ținutul. Ia loc, senior bacalaureat. Mă vizitezi în ceasul unei groaznice nenorociri. Mă amărăți, senior.

Dușmanul meu de totdeauna, perfidul vrăjitor Freston – n-am să-i explic unui învățat cine e

1 SANCHO

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE

ȘANSON

DON QUIJOTE

SANS6N DON QUIJOTE

SANCHO

ȘANSON SANCHO

ȘANSON

DON QUIJOTE

ȘANSON DON QUIJOTE

SANS6N

acesta, ai citit bineînțeles de mii de ori despre el – a răpit-o adineaori din casa mea pe prințesa Micomicona, o orfană nefericită, aflată sub protecția mea, pe fermecătorul ei unchi de viță regească și pe ducna Dolorida! (*disperat*): Abindarrăez de Vargas! Blestemat să fiu, eu și tot neamul meu! (*își zvârle căciula de pe cap.*)

Vezi, senior bacalaureat, până și făptura asta, trebuie să recunosc, destul de nesimțitoare, a fost zguduită de nemaipomenita știre! Cum să nu fiu zguduit când insula mi-a scăpat printre degete! Și asta tocmai acum, când țineam deja în mâini coada mantiei de guvernator, visam cum veți zdrobi oștirea uriașului și regatul va fi al nostru!

Iată deci ce s-a întâmplat, senior bacalaureat! Sunt uluit de toate acestea! Și ce aveți de gând să întreprindeți acum? Am să pornesc neîntârziat pe urmele lui. Și hotărârea dumneavoastră e definitivă? Cum poți întreba așa ceva, senior bacalaureat? Pentru mine asta e o problemă de onoare. Firește, doar nu sunteți un yanghez oarecare! Cum?...

Nimic... a fost o poveste, nici nu merită s-o mai istorisesc... cînșpe oameni cotonogesc doi cu ce le cade în mână, unuia îi smulg jumătate din barbă...

O, Doamne!... (*Către Don Quijote.*) Și unde aveți de gând s-o mai căutați pe prințesă și pe răpitorul ei?

Un vrăjitor bun mi-a trimis un vis care m-a convins că acel nelegiuît s-a îndreptat spre nord-est, spre pământurile ducelui. Într-acolo pornesc și eu. Sancho, platoșa mea!

Sancho începe să-i pună lui Don Quijote armura.

Spuneți-mi, senior, ce se va-ntâmpla dacă soarta nu vă va fi binevoitoare și unul dintre vrăjmașii dumneavoastră vă va învinge?... Dacă va fi să fiu răpus într-o luptă corp la corp, voi primi condițiile dușmanului meu așa cum le va primi și el pe ale mele în caz că aș învinge. Porniți fără zăbavă, cavalerie Don Quijote!

DON QUIJOTE CHELĂREASA

SANCHO DON QUIJOTE CHELĂREASA

ANTONIA DON QUIJOTE

SANSC-N DON QUIJOTE CHELĂREASA

ȘANSON CHELĂREASA

ȘANSON ANTONIA

Senior bacalaureat, sunteți un om care vede problemele onoarei așa cum le văd și eu! Sancho, calul!

Ies în curte. Din bucătărie iese Chelăreasa, cu un platou, și Antonia.

O, ce năpastă! Senior Alonso e din nou în armură! Și căzătura asta grasă își scoate măgarul, rupe-și-ar toate cele patru picioare!... Seniora chelăreasa... te rog smerit... *(Iese cu abilitate pe poartă.)*

Rămâi cu bine, Antonia! Rămâi cu bine, seniora chelăreasa!

O, ce viață amară! Din nou s-au deschis în fața lui porțile nebuniei și el, închizând ochii, se aruncă prin ele pentru a pieri!

Ce faceți, senior Alonso, veniți-vă în fire! Sanson, doar mi-ai promis, convinge-l să nu plece! *(În șa)*: Cum, senior bacalaureat, aveți de gând să mă convingeți să nu săvârșesc o faptă pe care mi-o dictează onoarea? Pentru nimic în lume! Porniți, cavaliere Don Quijote de La Mancha, vă urez din toată inima noroc!

Rămâneți cu bine, adio deci devotații mei copii! Știu că mă iubiți, dar nu mă mai rețineți și nu fiți triști pentru mine! *(Iese.)* Ce cuvinte să găsesc, bacalaureate, ca să te răsplătesc pentru felul în care ne-ai ajutat în nenorocirea noastră! L-ai împins cu propriile dumitale mâini pe acest nefericit afară pe poartă! Se vede treaba că învățătura ți-a secăt până și ultima fărâamă de conștiință și nu numai că nu i-ai compătimit pe niște bieți oameni pe care i-a ajuns nefericirea, dar ți-ai mai și bătut joc de ei! Nu vă grăbiți să judecați înainte de a mă asculta! Nu vreau să te ascult! Blestemată fie universitatea asta a voastră din Salamanca! *(Fuge pe poartă în urma lui Don Quijote.)* Senior Alonso! Vă conjur pe tot ce aveți mai sfânt, opriți-vă! Antonia!

Nu te apropia de mine, Sanson! Nu mai cred nici ochilor, nici urechilor mele! Oare chiar voiai să ne faci un rău cu tot dinadinsul? Spune-mi – pentru ce? Sărmanii de noi, cu ce ți-am greșit?

ȘANSON Antonia!

ANTONIA Știu, din lașitate, pentru a-i face pe plac lui senior Alonso, în loc să-l oprești, l-ai împins spre & o nouă faptă necugetată! M-ai înșelat, Șansont Da mai tăceți odată! Eu – laș? Vei vedea, Antonia, ce fel de laș sunt eu, și-ți vei regreta amar cuvintele! Ți-am spus doar, fată necugetată, că vreau să-l salvez, și îl voi salva! Eu nu te mai cred!

Nu fi așa înnebunită, Antonia, și nu mă jignit Am să plec în urma lui și am să-l readuc acasă, dar pentru totdeauna! Iar dacă nu voi reuși s-o fac, nici eu n-am să mă mai întorc vreodată! Asta va fi foarte trist,

Antonia, fiindcă am zburat spre casă spre a te revedea pe dumneata!
Dar asta e! Va însemna că nu mi-a fost dat să te revăd / Nu mai am timp
de discutat acum, mă, tem să nu-i pierd urma. Adio, Antonia! (*Fuge.*)

ANTONIA Sanson! Sanson! te cred. Spune-mi ce-ai pus la cale?

ŞANSON

ANTONIA

ŞANSON

ŞANSON CHELĂREASA

(*de departe*): Nu-ţi spun...

(*în depărtare*): Senior Alonso, opriţi-vă!

TABLOUL AL ŞASELEA

Ziua. O sală în palatul Ducelui.

DUCELE (*intră*): La mine! Veniţi aici!

Intră în fugă suita.

Curând la castel va sosi un musafir, acel hidalgo» nebun, care îşi
spune Don Quijote de La Mancha, însoţit de scutierul său. Să fie primit
cu toate onorurile şi să nu cuteze nimeni să arate în vreun fel că se
îndoieşte de faptul că-i un cavaler rătăcitor. (*Către majordom.*) Iar pe
dumneata şi (*către doctorul Aguero*) pe dumneata vă rog să vă duceţi la
castelul din afara oraşului şi să pregătiţi totul pentru primirea
scutierului în calitate de guvernator. Să i se spună că, se află în insula
Barataria. Vom veni peste câteva zile, împreună cu ducesa, să-i
admirăm ciudăţeniile.

MAJORDOMUL

DUCESA DON QUIJOTE

Am înţeles, luminăţia voastră. *Doctorul Aguero şi Majordomul,*
însoţiţi de câţiva paji, pleacă. Rămâne ducna Rodríguez, cu alte câteva
ducne şi câţiva paji. Sunete de corn. Apare Ducea, îi dă pajului şoimul.
În urma Ducei intră Don Quijote şi Sancho.

Vă rugăm să poftiţi, cavaliere Don Quijote, în casa noastră!

(*împragul uşii*): După dumneavoastră, luminăţia voastră!

Sancho intră primul.

Mărinimoasă ducesa, iertaţi-l pe acest ignorant! DUCESA Nu vă
neliniştiţi, senior, simplitatea şi spontaneitatea lui sunt foarte drăguţe.
Sunt bucuros, senior Don Quijote, să vă fac o primire demnă de un
cavaler. Sunt fericit, luminăţia voastră. (*Către Sancho.*) Dacă tu, nătărău
nenorocit şi măscărici caraghios, mă mai faci o dată de râs, îţi tai capul!
Am greşit cu ceva, senior? Vă promit că de-acum încolo mă voi purta în

felul cel mai decent cu putință și dacă ceva nu va ieși bine, de vină nu voi fi eu în niciun caz. Să taci!

Poftiți, cavalerie, în camera aceasta – să vă spălați după atâta drum.

Ducesa iese.

Sancho, ajută-l pe stăpânul tău. După domnia voastră, luminăția voastră. (*Către ducna Rodríguez.*) Înălțimea Voastră, acolo, la poartă, a rămas măgărușul meu. Porunciți, vă rog, să fie dus în grajd, sau și mai bine, duceți-l cîi domnia voastră. De obicei nu îl încredințez nimănui. Dar fiți atentă, e foarte sperios. Ai înnebunit!

Eu? Nu. Stăpânul meu mi-a povestit că de cavalerul Lantarote aveau grijă seniorele, iar de calul lui – dutăiele. Drept e că eu am sosit pe măgar, dar zău că face cât cel mai bun cal. Ce năpastă! La noi în palat a sosit un măgar călare pe un alt măgar! Eu, ducna Rodríguez, să

DUCELE CON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE DUCLE

SANCHO

RODRÂGUEZ SANCHO

HODRÂGUEZ

SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

DUCELE

DON QUIJOTE

SANCHO

DUCELE

SANCHO

DON QUIJOTE

DUCELE

SANCHO

RODRÂGUEZ

DUCESA DON QUIJOTE

DUCELE DUHOVNICUL

duc un măgar la grajd? Păi atunci, na! (*îi dă cu tifla.*)

Așa deci? Foarte bine. (*Către, Don Quijote.*) Stați puțin, senior, nu plecați. (*încet.*) Bătrânică asta mi-a dat cu tifla pe la nas. Minți, nemernicule!

Am spus adevărul, senior. Cum ziceți să procedez: să las oare această ofensă fără răspuns? Ți-ai propus să-mi iei capul de pe umeri, tâlharule?

Ce s-a întâmplat, senior Don Quijote? Ah, luminăția voastră, nu-l ascultați! Cum adică, de ce să nu mă asculte? *(Către Duce.)* Mi-a dat cu tifla.

Rodríguez? Da, are o fire mizerabilă. Ei, asta ei arătați-i și dumneavoastră ceva asemănător. Bineînțeles, fiindcă m-a supărat rău. Luminăția voastră!...

Nu-i nimic, nu face nimic, haideți să ne spălăm „senior Don Quijote. *(Iese împreună cu Don Quijote.)*

(către Rodríguez): Pofțiți și dumneavoastră una din partea mea. Vai!... Vai!... Vai!... *(Fuge.)*

Sancho iese în urma lui Don Quijote. Muzică. Suita servește vinul. Peste câțva timp se întorc Don Quijote, Ducea, Ducele și se așază la masă. Sancho se postează lângă fotoliul lui Don Quijote. Intră duhovnicul Ducei, se așază mai la o parte.

Spuneți-ne, Don Quijote, de când n-ați mai avut vești de la minunata, fermecata Dulcinea del Toboso?

Ah, prea luminată seniora, nefericirile mele n-au sfârșit! Am învins mulți dușmani și pe toți i-am trimis să îngenuncheze în fața ei. Dar ei nu reușesc s-o găsească fiindcă forțele fermecatepotrivnice au transformat-o într-o simplă țărancă pocită.

Asta-i foarte trist.

Ce-mi aud urechile? *(Către Duce.)* Luminăția voastră, să știți că veți avea de răspuns pentru asta la Judecata de Apoi. Îi încurajați, întru ispitirea tuturor, pe acești doi nebuni? *(Către*

Don Quijote.) Iar dumneavoastră? Cum ați putut

607

DUCELE

DUCESA

DON QUIJOTE

să vă băgați în cap că sunteți un cavaler răătăcitor, care învinge uriași și îi face prizonieri? Nu mai bântuiți prin lume la vânătoare de vânt, făcându-vă de râsul oamenilor! Lăsați nebuniile și întoarceți-vă la casa dumneavoastră, creșteți-vă copiii, dacă aveți, îngrijiți-vă de gospodărie!... Unde ați văzut dumneavoastră în Spania cavaleri

rătăcitori, uriași și prințese fermecate? Unde sunt toate neroziile astea cu care vă faceți de râs în fața lumii?

Stați puțin, sfinte părinte!... Sfinte părinte, vă implor!... Nu, luminăția voastră, lăsați-mă pe mine să răspund! (*Către Duhovnic.*) Aveți în vedere ca numai faptul de-a mă afla în vizită la duce, precum și cinul dumneavoastră îmi rețin mânia, altfel era vai și-amar de dumneavoastră. Dar asta e, vă voi înfrunta cu propria dumneavoastră armă – cuvântul. Spuneți-mi, pentru care dintre nebuniile mele mă acuzați cel mai tare și-mi porunciți să-mi cresc copiii pe care nu i-am avut vreodată? Considerați că un om care rătăcește prin lume nu în căutare de desfătări, ci de spini, e nebun și-și pierde timpul degeaba? Oamenii aleg căi diferite. Unul, poticnindu-se, se cațără pe drumul deșertăciunilor, altul se târăște pe cărarea josnicei lingușiri, alții își croiesc drum prin fățărnicie și minciună. Oare eu merg pe vreuna din aceste căi? Nu! Eu merg pe drumul greu al cavalerismului și disprețuiesc bunurile lumești, dar nu și onoarea! Pe cine am răzbunat, pornind împotriva uriașilor care v-au iritat atât de tare? Am luat apărarea celor slabi, năpăstuiți de cei puternici! Când am văzut pe undeva răul, am mers la luptă pe viață și pe moarte ca să distrug monștrii urii și ai crimei! Dumneavoastră nu-i vedeți pe nicăieri? Aveți vederea proastă, sfinția voastră! Țelul meu e luminos – să le fac tuturor bine și să nu fac rău nimănui. Și pentru asta, ziceți dumneavoastră, că merit să fiu disprețuit? Dacă m-ar considera nebun cavalerii, aș fi jignit pânf în străfundul sufletului, dar cuvintele dumneavoastră nu fac pentru mine nici două parale, mi se par pur și simplu caraghioase!

f, SANCHO DUHOVNICUL

— SANCHO, jv, DUCELE >/ i îl I

I, /; i DUCESA SANCHO

Grozave cuvinte, jur pe postul de guvernator pe care-l va cuceri pentru mine stăpânul meu! (*către Sancho*): Vino-ți în fire, biet nebun! La ce post de guvernator visezi, nătărău ignorant? (*către Don Quijote*): Senior, m-a înjurat! O nu, nu, aici chiar că greșiți, sfinția voastră! Eu, aici, de față cu toată lumea, declar că-l numesc pe scutierul Sancho Panza în postul de guvernator al insulei Barataria, care aparține domeniilor mele.

Sunt încântată de fapta dumneavoastră, duce! (*către Duhovnic*): Să-mi mai spuneți și acuma nătărău ignorant! Ah, ce rău îmi pare că ea nu-i aici, soția mea Juana Teresa, ar fi înlemnit de fericire!

Mulțumește-i, Sancho, prea luminatului duce pentru faptul că ți s-a îndeplinit, în sfârșit, visul tău cel mai scump!

Luminăția voastră, văd acum că dovediți o nesăbuiță la fel de mare ca și ei! Dar cum nu stă în puterea mea să vă schimb faptele, iar să le condamn fără vreun folos nu am de gând, plec! (*Iese.*)

(*către Don Quijote*): I-ați răspuns foarte bine duhovnicului, senior! Acum văd cu toții că mânia sa era necugetată.

DUCELE într-adevăr, așa e. Porniți deci, Sancho, spre insula ai cărei locuitori vă așteaptă ca pe o ploaie de mai.

DON QUIJOTE îngăduiți-mi, luminăția voastră, să-i dau câteva povețe, pentru ca în înalta sa poziție să se poată feri de greșeli.

Este o idee foarte bună, senior.

Noi ne retragem și vă lăsăm singuri.

Ies cu toții, în afară de Don Quijote și Sancho.

Ascultă-mă, cu atenție, Sancho. Sunt emoționat, sufletul meu e zguduit. Ai primit pe neașteptate un lucru pentru care alții cheltuiesc eforturi imense și, împinși de deșertăciune sau lăcomie, recurg la tot felul de mijloace, adesea necinstite. Iar uneori nici așa nu obțin tot ce vor. Astea ți le spun pentru ca fericirea ce-a căzut pe capul tău să n-o atribui propriilor tale merite, să nu te umfli ca o broască și să eviți batjocura lumii.

DON QUIJOTE

DUHOVNICUL

DUCESA

DUCELE DUCESA

DON QUIJOTE

sau chiar răutăcioasele clevetiri de care nu te poate scăpa nici cea mai înaltă poziție. Fii mândru, Sancho, că ești un simplu țăran și să nu ți se pară umilitor să i-o mărturisești oricui îți va ieși în cale. Nu mai trebuie să-ți demonstrez că un om sărac, dar cinstit, e mai valoros decât un nobil păcătos și ticălos. Să nu te dezici nici de obârși. Și nici de neamurile tale. Ce mai voiam să-ți spun? Ah, da! Va trebui să-i judeci pe oameni! Asta-i un lucru greu, Sancho. Ascultă-mă deci și să mi uiți nimic. Când vei judeca nu fii părtinitor. N-ai să uiți? N-am să uit, senior.

Să cauți adevărul fără încetare, peste tot, și lacrimile celui sărac să însemne mai mult pentru tine decât asigurările celui bogat și, mai ales, decât făgăduințele lui. Lasă-te condus de lege, dar nu uita: dacă acea lege e aspră, nu încerca să-l strivești sub greutatea ei pe osândit!

Află că faima judecătorului sever nu-i cu nimic mai mare decât faima unui judecător milostiv. La o judecată se poate întâmpla orice. În fața ta poate apărea, spre exemplu, dușmanul tău. Ce trebuie să faci în acest caz? Să uiți pe loc supărarea pe care ți-a pricinuit-o și să-l judeci de parcă l-ai vedea pentru prima dată în viață. Sunt cazuri, Sancho, când sceptrul judecătoresc începe să tremure în mâna judecătorului și, dacă ți se va întâmpla așa ceva și ție, să nu te gândești să-l înclini numai pentru că cineva ți-a șoptit ceva și ți-a vârât o pungă zornăitoare în buzunar. Mai ales acest ultim lucru să nu-l uiți, Sancho, dacă nu vrei să te disprețuiesc. Și dacă vreodată, într-un acces de slăbiciune, te vei gândi să lași în jos sceptrul judecătoresc, să o faci numai din compasiune! Ce să-ți mai spun? Nu fi bădăran cu cei ce stau mai jos de tine, Sancho, și – te rog mult – mai lasă vorbăria! Nu uita că vorbăria ta te poate duce la spânzurătoare și... fii curat, îngrijit. Dacă vei ține seama de aceste sfaturi ale mele o să fii fericit în noua ta situație. M-ai înțeles? Spune-mi, m-ai înțeles? Nu vă mai tulburați sufletul, senior, v-am înțeles. Uită-te în ochii mei. Te cred. Și acum, hai să ne luăm rămas-bun. Nu ne vom mai vedea de

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE SANCHO

DON QUIJOTE

acum încolo, drumurile noastre s-au despărțit. Mă voi odihni aici, în castelul ducelui, și-o voi lua într-acolo unde mă îndeamnă datoria. Of, domnule... De ce oftezi?

Mă gânde.am ce-o să vă faceți fără scutier? Îmi găsesc eu altul.

Dar s-o mai găsi vreunul care să vină cu domnia voastră? Asta-i întrebarea. Știți ceva, senior, o să vă dau un sfat, făgăduiți-i și aceluia o insulă. Aș rămâne cu domnia voastră, dar... Nu, nu, te înțeleg foarte bine... Și îngăduiți-mi, senior, să vă dau câteva povețe acum la despărțire. Ce-am vrut să vă spun? Da. Inima mea simte că veți fi bătut, senior. De aceea, în timpul luptei să vă feriți mai cu seamă capul – capul trebuie întotdeauna ferit. Capul dumneavoastră este plin de gânduri înțelepte și ar fi păcat dacă se va face cioburi ca o oală de lut. Lăsați deci ciomegele să vă cerceteze coapsele, sau o coastă, două, acolo, mai merge!... Ce mai era, senior? Da, v-a mai rămas încă o sticlută din balsamul lui Fierabras. Vărsați-o, senior, la toți dracii, fiindcă dacă

nu vă dă cineva gata în luptă, sigur o să vă dea gata balsamul ăla. Îndepliniți-mi sfaturile, senior – și veți fi fericit în noua dumneavoastră situație! Iar mie-mi va fi tare dor de domnia voastră, îți mulțumesc că ți-ai făcut griji pentru mine. Adio și poți să pornești!

Se aud sunete de trompete, ușile se dau la o parte, apar Ducea, Ducele, paji ducând straiile de guvernator.

TABLOUL AL ȘAPTELEA

MAJORDOMUL

O sală în castelul de lângă oraș al Ducei. Un tron judecătoresc. Un pat cu baldachin. Se aud trompetele. Sancho, în straie de guvernator, intră însoțit de suită și se așază.

Senior guvernator, pe insula noastră, Barataria, există din timpuri străvechi o datină, care spune că noul guvernator, luându-și în primire funcția, trebuie să rezolve în public două sau trei procese dificile, pentru ca populația să afle dacă noul guvernator e deștept sau e un idiot desăvârșit și definitiv și, în funcție de asta, să știe dacă e cazul să zburde de fericire sau să fie de la început disperată.

SANCHO Păi atunci dați încoace procesele voastre! MAJORDOMUL Am înțeles, luminăția voastră!

Intră doi bătrâni împricinați, al Doilea are în mână un toiag.

SANGHO Ce-aveți de spus, prieteni.

PRIMUL BĂTRÂN

Eu, precinstite guvernator, i-am dat împrumut zece scuizi de aur și, când a sosit sorocul, l-am rugat să mi-i dea înapoi. El mi-a răspuns că mi i-a dat. Când de fapt asta nu-i adevărat, iar martori n-am. Și oricât am umblat prin judecăți, nu pot să fac nimic, fiindcă el jură că mi-a dat înapoi acești bani. Faceți-mi dreptate, senior guvernator!

SANCHO (către al Doilea bătrîn): Ți-a dat împrumut zece scuizi de aur?

AL DOILEA BĂTRÂN

Mi-a dat, preamilostive guvernator, mi-a dat, dar i-am înapoiat.

PRIMUL BĂTRÂN

Minte, preacinstite guvernator, nu mi i-a mai dat niciodată înapoi!

AL DOILEA BĂTRÂN

Ba i-am înapoiat toți banii. SANGHO (către al Doilea bătrîn): Și ești gata să juri?

AL DOILEA BĂTRÂN

Oricând. SANCHO Bine, hai, jură.

AL DOILEA BĂTRÂN

(*către Primul bătrân*): Fii bun, vecine, și ține-mi toiagul.

Primul bătrân ia toiagul.

(*Ținându-se de sceptrul lui Sancho*): Jur că i-am înapoiat cei zece scuzi pe care mi i-a dat cu împrumut. PRIMUL BĂTRÂN

Cum de nu-l i pedepsește cerul?

Al doilea bătrân întinde mina să-și ia toiagul înapoi.

SANCHO Nu, prietene, ai spus adevărul când ai jurat, dar toiagul să-i rămână lui pentru totdeauna. PRIMUL BĂTRÂN

Păi face acest toiag zece galbeni, preacinstite guvernator?

SANCHO Face! Face, dacă n-am eu cumva cărămizi în cap în loc de creieri! Să fie rupt toiagul!

Toiagul e rupt, și din el se rostogolesc mai multe monede.

PRIMUL BĂTRÂN

Bănuții mei! O, cel mai înțelept dintre guvernatori!

AL DOILEA BĂTRÂN

(*căzând în genunchi*): Iertați-mă, senior guvernator!

SANCHO Pleacă, escroc viclean! Dar nu uita, dacă-ți mai trece vreodată prin cap să păcălești pe cineva, ai s-o pățești tare rău!

PRIMUL BĂTRÂN

O, mărite guvernator!

MAJORDOMUL! r”.

SUITA} Mărite guvernator!

Bătrânii pleacă. Apare o Femeie, în urma ei – Porcarul.

FEMEIA Dreptate! Vreau dreptate! Iar dacă nu mi se va face dreptate aici, pe pământ, am s-o caut în ceruri!

SANCHO Da ce s-a întâmplat cu tine, porumbițo? FEMEIA Preamilostive guvernator, acest mișel, întâlnindu-mă astăzi singură în câmp, m-a rușinat cu forța.

SANCHO (*către Porcar*): Ehe, păi văd că ești un... PORCARUL (*disperat*): Luminăția voastră! Eu, știți, sunt porcar... SANCHO Și ce dacă ești porcar? Asta, prietene, asta încă nu înseamnă nimic... asta... nu... PORCARUL V-o spun fiindcă într-adevăr am întâlnit-o astăzi pe câmp. Știți, eu am vândut astăzi patru porci...

și... într-adevăr... s-a lăsat cu păcat... dar cu învoirea amândurora... ba i-am și plătit, FEMEIA Minte!

SANCHO Ei, dragă porcarule, ai bani la tine? PORCARUL Am,

preamilostive guvernator. Douăzeci de ducăți de argint.

SANCHO

FEMEIA

SANCHO

PORCARUL

SANCHO

FEMEIA

SANCHO

FEMEIA

PORCARUL SANCHO FEMEIA SANCHO

PORCARUL SANCHO

PORCARUL MAJORDOMUL

SANCHO

AGUERO

Atunci, n-ai încotro, prietene, plătește. *Porcarul îi dă disperat Femeii punga.*

Să-l țină Dumnezeu pe guvernatorul nostru, apărătorul tuturor oropsiților! (*Iese.*) (*către Porcar*): De ce ești mâhnit, prietene? Sufletul îmi plânge de mila bănușilor mei pierduți! Păi dacă îți plânge, du-te de-i ia punga.

Porcarul se repede afară am sală. Se aude un țipăt, apoi intră în fugă Femeia, lirindu-l după ea pe Porcar.

Senior guvernator! Acest tâlhar a încercat să-mi ia în plină zi, în văzul tuturor, punga pe care am câștigat-o prin dreaptă judecată.

Ei, și ți-a luat-o?

Mai degrabă mă despart de sufletul meu, decât de acești bani! Să aibă ghiare de leu și tot n-ar reuși să mi-i ia!

Renunț la bani!

(*Către Femeie*): Ia dă-mi punga încoace!

Dar cum se poate, senior guvernator?...

Dă numai decît punga încoace! Dacă ți-ai fi apărat cu aceeași forță cîntea, nici Hercule nu ți-ar fi răpit-o. Pleacă de aici, mincinoasă hrăpăreață! (*Către Porcar*). Ia-ți punga.

Vă mulțumesc, mărinimosule senior guvernator!

Hai lasă, lasă, du-te, și altă dată vezi să nu fii atît de ușuratic.

(*îndepărtându-se*): Trăiască guvernatorul nostru!

Populația e încântată de dumneavoastră, senior guvernator!
Procese s-au terminat și cina e gata.

Păi atunci și eu sunt încântat, aduceți cina încoace!

Apare o masă plină de tot felul de bucate. Sancho se așază la masă. În spatele jilțului lui Sancho apare doctorul A g u e r o. În momentul în care Sancho se atinge de vreun fel de mâncare, Aguero atinge farfuria cu un bastonaș și farfuria e imediat luată de pe masă.

Asta ce mai înseamnă?

Senior guvernator, eu sunt doctorul numit special pentru a vă însoți persoana și pentru a urmări ca nu cumva să mâncați ceva vătămător pentru prețioasa dumneavoastră sănătate. Acest fel de bucate v-ar face rău.

SANCHO AGUERO

SANCHO

AGUERO SANCH

AGUERO

SANCHO

AGUERO

SANCHO

MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

SANCHO

MAJORDOMUL

SANCHO

MAJORDOMUL

Atunci dați-mi o bucată de potârniche!

Ne, ne ne! Hipocrates, părintele medicinei și învățătorul tuturor doctorilor, spune că...

Bine, bine! Dacă zice el. Dați-mi o bucată de iepure!

Doamne ferește, senior guvernator!

Permiteți-mi să vă întreb, domnule doctor, cum vă numiți, și unde ați învățat?

Sunt doctorul Pedro Recio de Aguero, născut într-un târgușor dintre Garacuel și Almodobar del Campo, iar boneta de doctor am primit-o la Universitatea din Ossuna.

Iată ce-i, dragă doctore Pedro Recio de Aguero, născut în târgușorul Almodobar del Campo!

Cară-te de-aicea la toți dracii, cu boneta primită la Universitatea

din Ossuna cu tot! Afară!

Senior guvernator!

Marș!

Aguero fuge.

Să-mi fie servit iepurele!

Am înțeles, senior guvernator.

Sancho începe să măntrice, se aud sunete de trompetă.

(*îi dă lui Sancho o scrisoare.*) Scrisoare către luminăția voastră de la duce. Cine-i pe aici secretarul meu? Eu, luminăția voastră. Știi să citești? Luminăția voastră!

Citiți măcar pe silabe, mă descurc eu. (*citește*): „Dragă guvernatorule, a ajuns la mine știrea că într-una din nopțile următoare dușmanul are de gând să atace insula care v-a fost încredințată. Luați măsurile ce se cuvin...” Luați iepurele. Mi-a pierit pofta de mâncare. (*Către Majordom.*) Vă mulțumesc foarte mult pentru cele citite. Regret sincer că ați învățat să citiți.

Mai e ceva pe-aici. Haideți, dați-mă gata.

(*citește*): „În afară de asta vă anunț, dragă guvernatorule, că dușmanii atentează la viața dumneavoastră. Fiți atent în timpul mesei, s-ar putea să fiți otrăvit. Al dumneavoastră duce”.

SANCHO

MAJORDOMUL SANCHO

MAJORDOMUL

SANCHO

MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

SUITA MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

Eram convins că sfârșitul va fi și mai și decât începutul. Să fie imediat strânsă masa asta! Luați totul! (*Se ridică.*) Doamne Dumnezeule! Doamne sfinte! Lăsați-mă măcar să dorm puțin, dacă tot nu mă lăsați să mănânc după cât am trudit! Am înțeles, senior guvernator!

Se face întuneric. Sancho e condus spre baldachin, dincolo de care dispare; se strânge masa. Sala rămâne pustie. Se aude o muzică domoală. Apoi un clopot de alarmă, zgomot

În depărtare.

(*scoțându-și capul de după baldachin*): Asta ce mai vrea

să-nsemne?

În depărtare se aude o împuşcătură.

Da, asta era, s-au împlinit cele scrise în scrisoarea aia blestemată! *(Dispare după baldachin.) (dă buzna cu spada în mină):* Senior guvernator! Senior guvernator!

(scolindu-şi capul): Ce s-a întâmplat? Sper că pe insulă totul e în ordine?

Cătuşi de puţin! Duşmanul ne-a atacat pe neaşteptate insula! La arme, senior guvernator, la arme! Puneţi-vă în fruntea oştii, că altfel or să ne taie pe toţi ca pe nişte pui de găină! La arme? Ah, de-ar fi aici stăpânul meu! Lua-m-ar ciuma! *(Dispare după baldachin.) (dând draperia baldachinului la o parte):* Luminăţia voastră, ce mai aşteptaţi? *(dă năvală cu făclii în mină):* La arme! Să fie aduse scuturile cele mari!

Sancho e împachetat între două scuturi mari, astfel că devine asemănător cu o uriaşă broască ţestoasă.

Înainte, senior guvernator, înainte!

Care înainte, când nu pot nici să mă urnesc din loc!

Să fie ridicat guvernatorul!

Sancho e ridicat şi scos din sală. Zgomote de luptă, lumini de făclii. Scuturile se rostogolesc înapoi şi Sancho, neajutorat, zace fără nicio mişcare, cu capul vârât între scuturi. În jurul lui, suita tropoteşte ca turbată, dincolo de ferestre răsună scrisăte şi împuşcături.

MAJORDOMUL

SUITA

MAJORDOMUL

SANCHO

MAJORDOMUL SANCHO

conducerea l-a respins

(urcându-se pe scutul de deasupra al lui Sanchocomandă):

Înainte, insulari, înainte! Daţi încoace uleiul încins! Aşa, bine! Stropiţi-i! Daţi-i jos de pe scările de asalt! Înainte! Înainte! Aha, s-au speriat! Să fie pansaţi răniţii! Încoace! La mine! *(Dansează pe scut.)* Duşmanul s-a speriat!

— Fuge?

— Victorie!

— Victorie!

Lupta se potoleşte.

(sărind de pe scul): Victorie! Dezlegaţi-l pe guvernator!

Sancho e dezlegat și ridicat.

Vă felicit, luminăția voastră! Sub dumneavoastră, armata insularilor pe dușman! Puteți să triumfați! Dați-mi o înghițitură de vin.

Lui Sancho i se servește vin.

Sau, mai bine lăsați. Poate că pe la voi și vinul e otrăvit? Lăsați. Aduceți-mi aici măgarul. Am înțeles, senior guvernator. Dați-vă la o parte, seniori!

Suita se dă la o parte și Sancho dispare după baldachin. Pe terasa care se află în spatele sălii, este adus măgarul.

(Iese de după baldachin. îmbrăcat în hainele sale obișnuite.) La mine, măgărușul meu! La mine, devotatul meu prieten urecheat! *(își îmbrățișează măgarul.)* Am trăit cândva unul pentru celălalt: tu pentru mine, eu pentru tine. N-aveam pe atunci altă grijă. decât să fie hrănit micuțul tău trup. Anii și zilele ni se scurgeau atunci în pace și fericire acasă și în peregrinări! Iar acum, când din ambiție m-am ridicat pe o asemenea înălțime, o mie de neliniști și două mii de tristeți au început să-mi chinuie sufletul și trupul! La o parte, seniori, dați-mi înapoi viața de mai înainte! Mă întorc la cavalerul meu, nu-s făcut să fiu guvernator! Eu știu să tai vița de vie, dar să conduc insule nu mă pricep. Sunt obișnuit să țin în mână secera și îmi place mai mult decât sceptrul de guvernator. Dorm mai liniștit pe

MAJORDOMUL

SUITA

SANCHO

AGUERO SANCHO

MAJORDOMUL

SANCHO MAJORDOMUL

SANCHO

Iarbă decât pe cel mai fin cearșaf de guvernator și în haina mea îmi e mai cald decât în mantia de guvernator. Adio, deci, seniori, adio! Dar spuneți-i ducelui că am plecat de aici la fel de sărac cum am venit la dumneavoastră. N-am pierdut nimic, dar nici nu mi-am însușit nimic. Priviți, buzunarele îmi sunt goale, n-am furat nimic de aici! Adio! *(încalecă pe măgar.)* Senior guvernator, vă rugăm să rămâneți cu noi. Rămâneți cu noi!

O nu, pentru nimic în lume! Sufletul mi-e la fel de chinuit și de frânt ca și trupul. Am să vă dau, senior guvernator, cei mai buni plasturi și cele mai bune doctorii! O nu! Niciun fel de plasturi n-ar

putea să-mi vindece încăpățânarea! Sunt din neamul lui Sancho și dacă am spus ceva înseamnă c-am spus-o definitiv!

V-am îndrăgit, senior guvernator, pentru mintea și priceperea dumneavoastră! Rămâmpți cu noi! Nu, nu, lăsați-mă să trec!

Ce să-i faci! Adio, Sancho Panza! Ați fost cel mai cinstit și cel mai bun guvernator care a condus vreodată această insulă! Adio! Adio!
(*Iese călare pe măgar.*)

SFÂRȘITUL ACTULUI AL TREILEA

Actul al patrulea

DON QUIJOTE DUCESA

DUCELE

PAJUL

DUCELE PAJUL

DUCELE PAJUL

DUCELE

TABLOUL AL OPTULEA

Terasa și grădina ducelui. Lumini în grădină. Muzic & i Ducele st Ducesa stau pe terasă.

(*din spatele scenei*): „O gelozie, stăpână crudă în țara iubirii, tu care-n lanțuri fereci brațele!...” Iar l-a apucat o criză. Îl auziți cum strigă versurile în acompaniamentul muzicii? Mi-e milă de el. Cred că dacă n-ar fi această nefericită nebunie ar fi unul dintre cei mai deștepți oameni. Când îl părăsesc fantasmalele, are mult bun simț și gândurile-i sunt luminoase. Vă înșelați, draga mea, e incurabil, tot ce-i mai poți dori este ca nebunia lui să-i distreze întrucâtva pe oameni.

Se aud sunete de trompeta, intră Pajul.

Luminăția voastră, la castel a sosit un cavaler și roagă să fie primit. Ce fel de cavaler?

Nu-l cunoaște nimeni, luminăția voastră, poartă platoșă și are viziera lăsată. Ab, potlogarii de paji. Trebuie să fie o glumă a majordomului!

Nu, luminăția voastră, zău că nu! Nimeni nu-l cunoaște pe acest om, iar el refuză să-și spună numele.

Ei bine, bine, în orice caz e o treabă amuzantă. Cheamă-l încoace.

Pajul iese, se aud trompetele, intră S a n's 6 n, în armură, cu spadă și scut. Pe piept are imaginea lunii.

ȘANSON Iertați-mă, luminăția voastră, că am sosit nepoftit la

castelul dumneavoastră, îmi pare foarte bine. Cine sunteți? Sunt cavalerul Albei Luni.

A, asta-i foarte interesant. *(Către Ducesă.)* Prin urmare acum în castel se află doi nebuni. *(Către Sanson.)* Și ce motive v-au adus aici, cavalerie? De altfel, oricare ar fi ele, sunt bucuros să vă văd. Mi s-a spus că Don Quijote e musafirul dumneavoastră. Am sosit pentru a-l întâlni. Da, Don Quijote e aici la mine, și vă voi oferi cu plăcere prilejul de a-l vedea. *(Către Paj.)* Roagă-l pe Don Quijote să vină încoace. Am înțeles. *(Iese.)*

Mă frământă o vagă neliniște, duce, oare nu-i ceva primejdios în această întâlnire?

Nu vă neliniștiți, draga mea, vă garantez că nu-i decât o glumă a oamenilor de la curte.

(declamă în spatele scenei): Da, moartea mea-i aproape... Mor. Și nu mai am speranță nici în viață, nici în moarte!... *(Intră în armură, dar fără coif. îl vede pe Sanson.)* Cine-i dânsul? *(Către Duce.)* A, luminăția voastră! De ce nu-l chemați aici pe duhovnicul dumneavoastră? Doar susținea că în Spania nu există nici cavaleri, nici monștri! S-ar fi convins acum că există cavaleri rătăcitori! Iată, în afară de mine, un al doilea care se află în fața dumneavoastră. Iată-l pe al doilea! Vedeți, focuri sclipesc în platoșa lui și ochii-i ard de patima luptei – îi văd după vizieră! Așadar, pentru ce am fost chemat aici? Am venit la dumneavoastră, Don Quijote din La Mancha. Aici sunt.

Don Quijote! Mă numesc cavalerul Albei Luni. Și ce v-a adus la mine?

Am venit să vă arunc mănuașă, Don Quijote! Am să vă oblig să recunoașteți că doamna mea, oricum s-ar numi ea, e mai frumoasă decât Dulcinea del Toboso a dumneavoastră. Iar dacă nu o veți recunoaște, va trebui să luptați cu mine. Unul dintre noi va fi biruit și va primi poruncile învingătorului. Aștept răspunsul dumneavoastră.

SANSCN

DON QUIJOTE

ȘANSON DON QUIJOTE

ȘANSON

DON QUIJOTB Cavaler al Albei Luni, e drept că n-am citit și nici n-am auzit nimic de faptele dumneavoastră de vitejie, și dacă ele nu mă pot ului, mă uluiește în schimb trufia dumneavoastră. Nu încapе îndoială că n-ați văzut-o vreodată pe Dulcinea del Toboso, altfel n-ați fi

avut curajul să vorbești astfel despre ea!

Am curajul să vorbesc despre ea cum vreau, odată ce vă provoc!
Răspundeți-mi: primiți provocarea mea sau nu?

Ajunge, cavaler al Albei Luni, provocarea dumneavoastră a fost primită. (Către Paj.) Dați-mi coiful și scutul! Duce, măsurați distanța între noi!

Va avea loc un duel? Mi-e teamă! Dar de ce, ducese? Va fi foarte interesant! Hei, aduceți făclii!

Se aduc făcliile. Pajul îi dă lui Don Quijote lighenașul de bărbierit și scutul.

Unde vreți să stați, cavalerie al Albei Luni?

Acolo unde sunt acum.

Don Quijote, treceți aici.

Doamna mea, ajută-l pe cel de partea căruia e dreptăți al Porniți!

Don Quijote se repede la Sanson, apucă să-l lovească cu spada. Mâna stângă a lui Sanson atârână fără clagă.

Ah!... (Se repede spre Don Quijote, îi frânge mânios spada, îi sparge scutul și platoșa, îi doboară de pe cap ligheanul de bărbierit.)

Don Quijote cade.

Ajunge! Ajunge! A fost doborât! Opriți-vă!

Nu, dați-vă cu toții la o parte, avem noi socotelile noastre! (Apropie ascuțișul sabiei de gâtul lui Don Quijote.) Preda. ți-vă, cavaler al Tristei Figuri, sunteți învins! Îndepliniți condițiile înfruntării și repetați după mine: Da, cavalerie al Albei Luni, doamna dumneavoastră e mai frumoasă decât Dulcinea. Repetați! Da, cavalerie... Nu, nu pot! Am fost învins, sunt învins, recunosc asta... dar nu pot recunoaște că

DON QUIJOTE

ȘANSON DUCELE SANCHE

DON QUIJOTE SANS6N DUCESA SANCHE

DON QUIJOTE

există pe această lume ceva mai frumos decât Dulcinea! Nimeni nu-i mai frumoasă decât ea! Dar știți ce a început să mă înspăimânte brusc mai tare decât \înul spadei dumneavoastră? Ochii dumneavoastră!... Privirea dumneavoastră e rece și crudă și a început să mi se pară deodată că Dulcinea nici nu există pe lumea asta! Da, ea nu există!... Fruntea mi se acoperă de sudoare rece la gândul acesta!...

Nu există!... Și totuși nu voi pronunța acele cuvinte pe care vreți să mi le smulgeți. Alta mai frumoasă decât ea nu există! De altfel inima dumneavoastră de fier nu va înțelege asta. Străpungeți-mă, nu mă tem de moarte.

Am să vă ucid! Opriți-vă, vă poruncesc!

(*intrând*): Senior Don Quijote!... Dragul meu senior!... Am ajuns la timp... am fugit de pe insulă, nu mai sunt guvernator! Ascultați, vă rog, de sfatul scutierului domniei voastre, recunoașteți că ați fost învins! (*Către Duce.*) Luminăția voastră, nu îngăduiți să i se ia viața celui mai cinstit și celui mai înțelept hidalgo! Opriți înfruntarea! Nu permit! Repet din nou – lăsați-ne! (*Către Don Quijote.*) Vă eliberez de aceste cuvinte. Rămâneți cu visurile dumneavoastră despre Dulcinea, ea nu există și eu am primit satisfacție: doamna mea trăiește în această lume, și numai pentru atât și este mai frumoasă decât a dumneavoastră! Repetați după mine altceva: Sunt gata, la cererea cavalerului Albei Luni cart m-a înfrânt, să mă retrag pentru totdeauna la moșia mea din La Mancha, să renunț la faptele de vitejie și să nu mai părăsesc acele locuri.

Inimă de piatră...

Jurați, răbdarea mea e pe sfârșite

Jurați!

Jurați!

Jur... am fost înfrânt...

Sanson își bagă sabia în teacă, se îndepărtează.

Cine e cu mine?... Sanebo... Sancho, ajuto-mă, am clavicula frântă...

SANCHO DUCESA DUCELE

ȘANSON DUCELE

Ajutați-mă să-l ridic!

Pajii se reped la Don Quijote, îl ridică.

Trimiteți după doctor! *Don Quijote e scos, și în scenă, rămân Ducele și Sanson.*

S-a ajuns prea departe cu gluma și acum vă cer să vă ridicați viziera și să-mi spuneți numele dumneavoastră...

(*ridicându-și viziera*): Sunt bacalaureatul Sanson Carrasco din La Mancha, cavaler n-am fost niciodată și nici nu doresc să fiu. Îmi era milă de bietul hidalgo Don Alonso Quijano, îl respect și îl iubesc și am hotărât să pun capăt nebuniilor și suferințelor sale.

Hm... Fapta dumneavoastră e nobilă, bacalaureate, văd că ați plătit-o cu o mină frântă. Toate acestea vă fac cinste! Nu pot totuși să nu regret că „aventurile lui Quijano au luat sfârșit. Erau amuzante, și atât el, cât și scutierul lui îi distrau pe oameni.

Să nu regretăm aceasta, luminăția voastră. Oare sunt puține distracțiile pe lumea asta: Vânătoarea cu șoimi, dansurile în lumina făcliei, petrecerile și duelurile... Oamenii de vază nu duc lipsă de așa ceva, și mai e oare nevoie să costumezi, în bufon, pentru distracție – mărinid astfel numărul bufonilor din naștere – un om care n-o merită cătuși de puțin?

În cuvintele dumneavoastră, stimate bacalaureat „simt adierea unei moralizări, iar cu așa ceva eu nu sunt obișnuit cătuși de puțin. Doamne ferește de așa ceva, Duce! Nu sunt atât de neobrăzat, încât să mă încumet să vă dau lecții. Considerați că discut cu mine însumi. Aflați atunci, bacalaureate, că pentru asemenea cugetări locul cel mai comod este propria dumneavoastră casă. Dacă aș fi știut de planurile dumneavoastră, nu v-aș fi lăsat să intrați în castel L O, am bănuir eu, iată de ce m-am strecurat în castel sub pretextul distracției, dorind să-i fac pe plac luminăției voastre.

623

DUCELE Ajunge! Adio. î. -:); i (K: „d

„V Sanson se întoarce și iese.

Hei, lăsați-l să iasă din castel pe cavalerul Albei

— Iâwî/ni! Luni.

ty; < (-, Trompete...

TABLOUL AL NOUĂLEA i

fus – Curtea casei lui Don Quijote. Apus de soare. Atât camerele.

„[Îft.:! i cât și curtea sunt pustii. Pe colină, pe drum, dincolo de poartă, „Hi-y. Și. apar Don Quijote, gârbovit, sprijinindu-se într-un toiag, cu mina bandajată, și S a ne h o, care duce pe Rocinante și pe măgar. Rocinante e încărcat cu armura, astfel că se creează impresia că pe cal călărește un cavaler gol pe dinăuntru, cu sulita ruptă.

SANCHO Iată satul nostru, senior! O, meleaguri mult iubite! Priviți-l pe fiul vostru, Sancho Panza, primiți-l cu brațele deschise. El se întoarce la voi nu faimos, dar îmbogățit de adevărurile pe care i le-au dezvăluit năpastele, spaimele și nenorocirile de tot felul. A trecut prin toate, de la grindina de ciomege, care s-au abătut asupra bietului său trup lipsit de apărare, gluma și batjocura oamenilor, care nu înțeleg ce

înseamnă un scutier, până la cinstea nemaiauzită, care i-a căzut pe cap când a fost guvernator! Și iată că s-a destrămat guvernarea aceea ca un fum, a trecut durerea loviturilor de ciomege și fiul meleagurilor natale și-a făcut apariția acolo de unde a pornit – sub umbra acestor pomi, la fântâna părintească! *(îi leagă pe Rocinante și pe măgar.)*

Don Quijote în acest timp stă nemișcat pe colină, dincolo de curte și privește în depărtare.

Nepoțică! Seniora chelăreasă! Umplu curajos văzduhul cu răcnete, știind că dumneata, seniora chelăreasă, n-o să-ți mai înfigi acum în mine ghearele-ți ascuțite, și n-o să mă mai acoperi de ocări care ar putea îngheța și inima celui mai viteaz dintre viteji. Ne-am întors pentru totdeauna!... Azi e sâmbătă, s-a dus la biserică... Senior Don Quijote, de ce nu intrați? Încotro vă uitați, senior?; i.

DON QUIJOTE

SANCHO

DON QUIJOTE SANCHE

DON QUIJOTE

Mă uit la soare. Iată-l, ochiul ceresc, făclia veșnică a universului, creatorul muzicii și tămăduitorul oamenilor! Dar ziua se abate spre noapte și o forță de nestăvilit îl trage în jos. Va trece puțină vreme și el va coborî sub pământ. Și atunci se va face întuneric. Dar bezna nu durează, Sancho! Peste câteva ore de la marginea pământului va țâșni lumina și se va ridica din nou pe cer carul la care oamenii nu pot privi. Și iată la ce mă gândeam, Sancho, atunci când acel car în care am călătorit eu vă începe să coboare sub pământ, nu se va mai ridica niciodată. Când ziua mea, Sancho, se va sfârși, o a doua nu va mai veni. Tristețea mă cuprinde la acest gând, căci simt că unica mea zi se apropie de asfințit.

Senior, nu mă speriați! Vi s-au deschis rănilor. Se știe că atunci când începe să se vaiete trupul, se vaită și sufletul. Sunteți bolnav, domnule, și trebuie să vă culcați cât mai repede în pat. *Don Quijote intră în curte, se așază pe bancă.*

Haideți, domnule, am să vă culc, vi se va da să mâncați, iar somnul o să vă aducă vindecarea. Nu! Vreau să mai privesc pomii... Uită-te, frunzele au îngălbenit... Da, ziua e pe sfârșite, Sancho, asta-i clar. Mi-e groază fiindcă îmi întâmpin asfințitul cu totul pustiit și n-am cu ce umple acest gol.

Ce gol, senior? Nu înțeleg nimic din aceste gânduri triste și

întortocheate, cu toate că mi-am ascuțit nemaipomenit mintea cât am fost guvernator. Oare acest blestemat cavaler al Albei Luni – fie ca în prima luptă să fie despicat ca un pepene răscopt – nu v-a lovit cu spada numai trupul păcătos, ci și sufletul nemuritor? Ah, Sancho, Sancho! Vătămarea pe care mi-a pricinuit-o oțelul lui e lipsită de importanță. Și nici sufletul nu mi l-a pocit cu loviturile sale. Mă tem că s-ar putea să-mi fi lecuit sufletul, apoi să-l fi scos și să-mi fi pus altul în loc... M-a lipsit de cel mai prețios dar cu carr a fost răsplătit omul – m-a lipsit de libertate! Mult rău e în lume, Sancho, dar rău mai mare decât captivitatea nu există! M-a ferecat în lanțuri, Sancho!... Privește, din soare n-a mai rămas decât jumătate, pământul se ridică tot mai sus și mai sus și îl înghite. Pământul se întinde asupra captivului. Mă va înghiți Sancho!

SANCHO Ah, domnule, cu cât vorbiți mai mult, cu atât mai puțin înțeleg. Nu văd decât că sunteți îndurerat și nu știu cum să vă ajut! Cum să vă înveselesc? Unde-i cavalerul de odinioară? Bine, v-a înfrânt și de-acum încolo n-o să mai rătăciți și n-o să mai trageți spada din teacă. Dar amintiți-vă, domnule, spuneți că în cel mai rău caz vă faceți păstor! Și eu aș veni bucuros cu domnia voastră, dacă mi-ați dăruit o pereche de măgăruși, fiindcă tare m-am obișnuit cu domnia voastră. De ce tăceți, domnule! Ah, iată ce soarta însăși îmi vine în ajutor! Lasă c-o să văd eu îndată cum vi se vor aprinde ochii! Domnule, ridicați-vă, vine visul domniei voastre, se apropie Dulcinea del Toboso!

Pe poarta care duce spre sat, apare Aldonza Loren-z o cu un coș. Văzându-l pe Don Quijole se sperie.

Ah, ce nenorocire! Iată-l din nou în calea mea pe nebunul hidalgo!

Prințesă a frumuseții și regină a măreției! În fața dumneavoastră se află înfrântul cavaler Don Quijote de La Mancha!

Ai înnebunit și tu, grasule de Sancho Panza? Sau vrei să-ți bați joc de mine? Dacă-i pe-așa, păstrează-ți glumele pentru alții, iar mie dă-mi pace! Și să nu îndrăznești să-mi spui Dulcinea! Cum am fost până acum Aldonza, Aldonza am să și rămân. Și așa își bat toți joc de mine din vina stăpânului tău, sărmanul don Alonso; dă-i coșul ăsta chelăresei, iar pe mine lasă-mă să plec! N-o ascultați, senior, e încă sub puterea farmecelor! Aldonza!

Ce doriți, domnule? Te temi de mine?

Da, mă tem. Dumneavoastră, domnule, vorbiți atât de ciudat și

nu recunoașteți pe nimeni... Am să-ți spun cine ești. Ești Aldonza Lorenzo, o țărancă din satul vecin. Nici n-ai fost vreodată Dulcinea din Toboso, eu ți-am spus așa, dar aveam mintea întunecată și te rog să mă ierți. Ei» acum te mai temi de mine?

ALDONZA

SANCHO

ALDONZA

SANCHO

DON QUIJOTE ALDONZA

DON QUIJOTE ALDONZA

DON QUIJOTE

ALDONZA DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO DON QUIJOTE

SANCHO

ANTONIA

ȘANSON ANTONIA

ȘANSON

Nu, nu mă tem. Oare chiar m-ați recunoscut? Te-am recunoscut, Aldonza... Vezi-ți liniștită de drum, n-o să te mai supărăm cu nimic. Sancho, n-o mai reține.

Aldonza iese în fugă.

Ei, domnule, acuma văd că Alba Lună a răsturnat într-adevăr totul în capul dumneavoastră! Să fiu spânzurat dacă nu-l am și eu tot timpul în fața ochilor pe acel cavaler... și, când ne apropiam de sat, mi se părea că se furișează după noi prin câmpii.

Nu ți s-a părut, Sancho. Chiar așa și era. Chiar mergea prin câmpii după noi, deși nu e cavaler și nici n-a fost vreodată. Da, nu e cavaler și totuși este cel mai bun cavaler dintre toți cei pe care i-am întâlnit noi doi în rătăcirile noastre. Dar este un cavaler crud.

Jur pe copiii mei, această ghicitoare n-ar dezlega-o nici cel mai bun dintre guvernatori! Hai acasă.

Intră în casă, Sancho duce armura. În cameră Sancho o pune într-un colț, desface baldachinul.

Of, uite, acum văd că sunteți bolnav, domnule! Culcați-vă fără zăbavă, iar eu dau îndată o fugă după seniorul licențiat și după bărbier, ei or să vă ajute. Mă întorc repede, domnule! *(Fuge în curte și pleacă, luând cu sine și măgarul.)* Peste puțină vreme apare Antonia, intră în

curte, iar pe colină, de după gard, pe drum, apare silueta lui Sanson în armură. S a n's 6 **n** merge încet, are, ca și Don Quijote, mina bandajată.

Fe-ește-ne Doamne! Cine-o fi cel de-acolo? Unchiul? Nu, nu-i el! Oare mi-am pierdut și eu mințile de durere? Văd un cavaler în asfințit, sau soarele îmi joacă feste? Luna îi arde pe piept și penele îi flutură la coif! Sau suntem cu toții nebuni, și numai unchiul este întreg la minte? Oare chiar avea dreptate când zicea că există cavaleri rătăcitori?... Cine sunteți? (*intrând*): Antonia, eu sunt. (*își scoate coiful.*)

Sanson!

Ai grijă, Antonia, mă doare mina.

ANTONIA

ȘANSON

ANTONIA

ȘANSON

ANTONIA

DON QUIJOTE ANTONIA

DON QUIJOTE

ANTONIA

DON QUIJOTE

ANTONIA DON QUIJOTE

ANTONIA

ȘANSON

DON QUIJOTE

ȘANSON DON QUIJOTE

Ești rănit, Sanson? Ce-i cu dumneata? Nu, nu. (*Se eliberează din armură.*) Ducă-se la dracu' scutul cu imaginea lunii, și spada la fel! Sanson, spuneai că te întorci numai dacă... Unde-i unchiul? N-a pierit?

(*arătând spre casă*): E acasă. Mi-am ținut cuvântul, Antonia, și don Alonso Quijano nu-și Ara mai părăsi niciodată căminul!

Acasă?... Acasă?! Dacă într-adevăr e așa, Sanson, ești un adevărat vrăjitor! Nu degeaba te-au făcut bacalaureat! Cum să nu-l faci bacalaureat pe cel mai deștept om din lume! Ah, ce tot spun!... Mise-ncâlcesc gândurile... Dar asta numai de bucurie. Sanson! Dar cum ai făcut-o? Sanson! Sanson! (*îl sărută pe Sanson.*) De ce săruți un laș și un mincinos? Nu mai vorbi așa, Sanson! Ce rău ești, de ce te răzbuni pe mine? Eram atât de nefericită atunci, de aceea mi-au scăpat asemenea cuvinte. Nu, nur Sanson, ești cel mai bun prieten al nostru, ești cel mai minunat și mai nobil om! (*îl sărută pe Sanson și fuge în casă.*)

Soarele a apus. Se întuneacă.

Unchiule! Unde sunteți? (*de după baldachin*): Cine-i acolo? Eu sunt, senior Alonso, eu Antonia! (*Dă la o parte draperia baldachinului.*) Simt că mă sufoc, Antonia... Culcați-vă! Culcați-vă din nou, repede! Nu, nu, mă sufoc... și sunt tulburat... Mai bine mă așez aici... și cheamă pe cineva, Antonia, cheamă! Unchiule, e aici bacalaureatul Sanson, să-l chem? A, a apărut? Mă așteptam la asta. Cheamă-l înapoi, dar cheamă-l repede. Sanson! Sanson! Aici sunt, senior Don Quijote. De ce-mi spui așa? Doar înțelegi perfect că nu sunt Don Quijote de La Mancha, ci acel Alonso Quijano, numit cel Bun, cum și dumneata ești bacalaureatul Sanson și nu Cavalerul Albei Luni. Știi totul?

Da, știu. Ți-am recunoscut ochii de după vizieră și vocea neînduplecată care cerea supunere... atunci, la duel. Mintea mea s-a eliberat de fan

ŞANSON DON QUIJOTE
ANTONIA DON QUIJOTE
ŞANSON DON QUIJOTE
8 ANCHO
ŞANSON
SANCHO
ANTONIA
SANCHO
ŞANSON

tasmele întunecate. Atunci s-a întâmplat asta, Sanson, pe când stăteai deasupra mea în lumina însângărată a făcliilor, la castel... Cu alte cuvinte, acum te văd și pe dumneata, văd totul. Iertați-mă, senior Quijano, că v-am atacat! Nu, nu, îți sunt recunoscător. Cu loviturile dumitale m-ai scos din captivitatea nebuniei. Dar regret că această recunoștință nu poate fi de durată. Antonia, a apus soarele?... Iat-o!... Senior Alonso, linișteți-vă! Nu-i nimeni aici! Nu, nu, nu mă liniști, Antonia, fiica mea, nu mă tem. Am presimți – o și-am așteptat-o astăzi, încă de dimineață. Și iată că a venit după mine. Mă bucur că-i aici. Când Sanson a speriat șirul de făpturi pe care le uram, și care mă chinuiau în timpul nebuniei mele, m-am speriat că voi rămâne pustiit. Dar iată că a venit ea, și a umplut armura mea goală, și mă încolățește în amurg... Niște, vin, Antonia, niște vin!... Antonia, tu să te căsătorești cu acela care nu s-a pierdut în cărți cavaleriești, dar care are un suflet de cavaler... Sanson, dumneata ai o doamnă, și această doamnă este

într-adevăr mai frumoasă decât Dulcinea... Ea trăiește, această doamnă... Chemați chelăreasa... Nu, nu, Sancho!... Chema-mi-ți-l pe Sancho! Sancho!... *(Cade.)*

Sancho traversează în fugă curtea, apare în casă.

Senior bacalaureat! Ajutați-l!

Antonia, adu-i niște vin! Sancho, aprinde o lumină!

Antonia fuge.

Senior Quijano! Nu muriți! Senior Don Quijote, îmi auziți vocea? Priviți-mă!... Eu sunt, Sancho!...

O să ne facem păstori, sunt gata să merg cu domnia voastră!... De ce nu-mi răspundeți?...

(intră în fugă cu o lampă): Ce-i de făcut, Sanson, ce-i de făcut?

Nu-mi răspunde!

Nu mai pot să fac nimic. E mort.

Sfârșit